Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ
7
Haziran 1980
10 LIRA

MSP Genel Başkanı, bir aylık sürede istekleri yerine getirilmezse, milli görüşün dışardan destekle iktidar olabileceğini veya erken seçime gidileceğini söyledi

Erbakan hükümete yine süre tanıdı

ANKARA (ÖZEL)
MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan hükümete bir ay süre tanıyarak, bu süre zarfında istekleri yerine getirilmezse, hükümeti destekleme mükellefiyetinin üzerlerinden otomatikman kalkacağını, bu takdirde milli görüşün dışardan destekle iktidar olabileceğini veya ekimde erken seçime gidilebileceğini söyledi.

Dün bir basın toplantısı düzenleyen Erbakan, Demirel'e bir ikaz mektubu vereceklerini, bu mektupta belirtilen şartlara uyulduğu takdirde desteklerinin devam edeceğini anlattı. Kadayıfın altının kızardığını tespit ettiklerini açıklayan Erbakan, isteklerinin yerine getirilmemesi halinde "milli görüş"ün iktidar olabileceğini öne sürdü. Ekimde erken seçime gidilebileceğini de söyleyen Erbakan ancak seçime gidilmesi için seçim güvenliğini sağlayacağına inanabilecekleri bir seçim hükümetinin kurulması gerektiğini belirtti.

Kararlarının hükümeti düşürme mahiyetinde olmadığını anlatan Erbakan daha sonra şöyle konuştu:

"İşbaşındaki hükümetin dilediği her zaman görevden çekilme hakkı vardır. Biz buna karışamayız. Ancak, bizim bu kararımız, bu noktada çekilmesini gerektirmez. Şayet hükümet görevini bırakarak çekilirse, bu, kendi insiyatifi ile aldığı bir karar olacaktır."

Bu kararın oybirliğiyle alındığını ve bu konuda MSP içinde görüş ayrılığı bulunmadığını söyleyen Erbakan'ın basın toplantısı sırasında Korkut Özal'la yanyana oturması dikkati cekti.

"Sine-i millete dönmeyi göze alamazlar, Meclise dönmeyi birtakım koşullara bağlayacaklar"

Ecevit: MHP, AP'ye yeni şartlar ileri sürecek

● "Bu devleti MHP' nin militan gücüne tam teslim etme pazarlığı olacaktır"

ANKARA (AA)
CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, MHP'nin "Sine-i millet"e dönme kararı almayı göze alamayacağını, fakat bunu AP'ye karşı bir silah olarak kullanarak "Meclise dönmeyi birtakım ko-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

MISK Bölge Başkanı da esnaftan silah zoruyla haraç topladığını kabul etti

Manisa ÜYD Başkanı dükkan bombaladığını itiraf etti

MANİSA (ÖZEL)
MANİSA'da üç gün önce gözaltına alınan ÜYD Başkanı ve MİSK Bölge Başkanları, kontrol altında tuttukları mahallede bir dükkanı bombaladıklarını poliste itiraf ettiler.

MHP Genel Başkan Vekili Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra Manisa esnafını kepenk kapamaya zorladıklarını, halktan ve esnaftan zorla para topladıklarını, ayrıca okullarda öğrencileri zorla boykota götürmeye çalıştıklarını itiraf eden MHP'li komandolar önceki gün adliyeye sevkedildiler.

Alaaddin Papalaş'ın dükkanına bomba attıkklarını itiraf eden MHP'li sanıkların Yılmaz Şişmanlar, Süleyman Yıldız, Naci Akkül, Mesut Çakmak, ÜYD Başkanı Salih Cerit, Zekai Uçar oldukları ortaya çıkartıldı.

Aralarında ortaokul öğretmeni Ahmet Söylemez'in ve Manisa

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

97. turda da sonuç yok

● Bu turda Batur 293, Türün 222 oy elde ettiler

ANKARA (ÖZEL)
CUMHURBAŞKANLIĞI secimi icin dün yapılan 97. turdan da bir sonuç alınamadı.

Dün yapılan turlara CHP'li Kontenjan Senatörü Muhsin Batur ve AP Manisa Milletvekili Faik Türün aday olarak katıldılar.

Meclis birleşik oturumunda çoğunluğun olduğunun anlaşılması üzerine turlara geçildi.

Cumhurbaşkanlığı için yaphılan 97. tur oylamada CHP adayı Kontenjan Senatörü Muhsin Matur 293, AP adayı Manisa Milletvekili Faik Türün ise 222 oy elde ettiler.

Bu turdan bir sonuç alınamaması üzerine, 98. tur oylamaya geçildi. Bu turda da AP Manisa Milletvekili Faik Türün ve senatörlük süresi yarın sona erecek olan Kontenjan Senatörü Muhsin Batur aday olarak katıldılar.

Sıkıyönetimin isteği üzerine Genel-İş işyeri temsilcileri emniyette sorguya çekiliyor

ANKARA (ÖZEL)
SIKIYÖNETİM Komutanlığının belediye işçilerinin direnişinin izinsiz olduğunu bildirmesi üzerine, Genel-İş işyeri temsilcilerinin emniyette ifadeleri alınıyor. Dün 87 işyeri temsilcisinin ifadesinin alındığı öğrenildi. Bazı temsilciler de geceyi emniyette geçirdiler.

Sendika yetkililerinden aldığımız bilgilere göre, Sıkıyönetim, direnişin yasal olmadığını ve "Belediye direnişleri üzerindeki" izni kaldırdığına dair açıklamalarına rağmen, yasağın henüz resmen kaldırılmadığını bildiriyor.

Sendika yetkilileri, belediyenin "Biz para veriyoruz. Almıyorlar" şeklindeki açıklamalarının da ifade alınmasında rolü olduğunu söylüyorlar.

İşçiler ise "Biz açız. Aç ol-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

2 KTÜ öğrencisi faşist saldırıda yaralandı

HABER MERKEZİ
MHP'li faşistler Trabzon'da 2 Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencisini yaraladılar.

Trabzon Havaalanı bölgesinde dün sabah saat 09.00 sıralarında meydana gelen olayda sol görüşlü KTÜ Fizik Bölümü öğrencileri Ayhan Turan ve Erkan Dilaver 61 AP 181 plakalı Anadol marka bir otomobilden açılan ateş sonucu yaralandılar. KTÜ öğrencilerine yönelttikleri çeşitli saldırılarına böylece bir yenisini daha ekleyen faşistler olay yerinden hızla uzaklaştılar. Karnından ağır yaralanan Erhan Dilaver ile

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

İzlenimler

NİMET ARZIK

Tur tur Batur

GİRDİĞİMDE Meclise, Batur yerindeydı, salonun son sıralarında. Gergindi, öz özüne egemendi hafifçe kızarmış başı lacivertler içinde vücudunun üstünde. Gene o çividi mavi çizgili beyaz gömleğini giymişti, koltaşmaları ceketini aşan. O çividi çizgiler bana nedense 12 Martın demir parmaklıklarını ansıtıyordu.

Karşı aday Faik Türün de Batur tarafından seçilmiş bir 12 Martçıydı. Sanki bir 12 Mart yarışmasıydı. Türün o anda salonda yoktu. Ne olacağını diyeyim mi? İki tur dönecek ve

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Sükan yarın AP' ye giriyor

ANKARA (AA)
DEMOKRATİK Parti eski Genel Başkanvekili Bağımsız Konya Milletvekili Faruk Sükan ile bazı DP'lilerin yarın AP'ye girecekleri öğrenildi.

Sükan ve arkadaşlarının AP'ye katılmaları nedeniyle Dedeman Otelinde bir tören düzenlenecek ve eski DP'lilerin giriş beyannameleri Süleyman Demirel tarafından imzalanacak.

SÜNNİ YURTTAŞLARI KATLİAMA KIŞKIRTIYORLAR

Çorum'da yüzyıllardır bir arada yaşayan Sünni ve Alevi yurttaşları birbirine düşürmeyi hedefleyen MHP'nin bir sloganı. "Dinsizlere Çorum'da yer yok". Böylece Sünni yurttaşları, "dinsizlikle" suçladıkları Alevilere karşı kışkırtmayı planlıyorlar. Bunun ardından saldırılarına Sünni yurttaşları da katma çabaları ve Alevi mahallelerinin talan edilmesi, "Alevidir" diye polislerin, yurttaşların katledilmesi gelecektir. (Fotoğraflar: AYDINLIK)

Polisin saldırganları koruması olayların büyümesine yol açtı

MHP Çorum'u böldü

MHP'lilerin ilk saldırı hedeflerinden biri; Çorum TİKP il binası. Camlar kırılmış ve tabelanın üzeri boya ile kapatılmış.

Binasında sağlam cam bırakılmayan mahalli Çorum gazetesi.

● Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra başlayan olaylarda 6 kişi öldü, onlarca işyeri yağma edildi.

● Askeri birliklerin görev alması Çorum'da büyük bir katliamı önledi.

HAMDULLAH YANIK
MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın 27 Mayısta öldürülmesinden sonra Çorum'da meydana gelen olaylarda toplam 6 kişi öldü, onlarca işyeri yağma edildi. Tahrip edilerek yağmalanan işyerleri arasında Çorum ve Koparan gazeteleri de bulunuyor. İlk olayların çıkmasından bugüne kadar 700'e yakın kişinin gözaltına alındığı ancak bunların 500 kadarının serbest bırakıldığı, yüz kişinin tutuklandığı, 91 kişinin de hâlâ gözaltında tutulduğu bildirildi.

Görgü tanıklarının ifadelerine göre polisin saldırganları koruması olayların büyümesine yol açtı. Ancak askeri birliklerin müdahalesinden sonra olayların biraz yatıştığı, büyük bir katlia-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

TİKP Merkez Komitesi Üyesi Karadağ Çorum'a gitti

ANKARA (ÖZEL)
TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi Üyesi Daşar Karadağ dün Çorum'a gitti. TİKP Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre, Daşar Karadağ, Çorum'da incelemelerde bulunacak. Karadağ'ın, gerek Çorumlular gerekse Çorum'daki yetkililerle temaslarda bulunacağı bildirildi.

TBP'li Veziroğlu: "Çorum' da MHP' yi emniyet teşkilatı koruyor"

ANKARA (AA)
TBP Genel Başkan Yardımcısı Ali Haydar Veziroğlu, Çorum'daki olayları il dışından gelen MHP'lilerin çıkarttığını söyleyerek, emniyet teşkilatının saldırganları koruduğunu belirtti.

Dün konuya ilişkin bir basın toplantısı düzenleyen Veziroğlu Çorum'daki olaylar hakkında bilgi verdikten sonra şunları söyledi:

"Asayişi ve kamu düzenini sağlamakla görevli yetkili bazı subaylardan aldığımız öneriler ile, halktan aldığımız bilgilerde ortak yön, Emniyet Teşkilatının tamamen değiştirilmesi, idarecilerin tarafsız ve yansız bir tutum içinde olmaları, olaylara neden olan ve suçları tespit edilmiş polislerin ise yasal yollardan derhal cezalandırılması şeklindedir."

Mem-Der Genel Başkanı Özilhan:

"İnsanca yaşanacak bir asgari ücret tespit edilmeli"

ANKARA (ÖZEL)
MEMURLAR Derneği (Mem-Der) Genel Başkanı Baki Özilhan basına bir açıklama yaparak, Maliye Bakanı İsmet Sezgin'in "Memurların yan ödemesi yüzde 40 oranında yükselecektir" şeklindeki açıklamasını eleştirdi.

İnsanca yaşanacak bir asgari ücret tespiti ve bu ücretin vergi dışı bırakılmasının şart olduğunu belirten Özilhan, "Sayın Başbakan ve partinizin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in altı ay önce söylediği 'Memur maaşları on günlük ihtiyacı karşılıyor' sözünü hatırlıyoruz. Bugün soğan 100 lira ol-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

TİKP Şişli İlçe Başkanı: "MHP' nin ölüm tehdidi altındayım"

İSTANBUL (ÖZEL)
TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Şişli İlçe Başkanı İlyas Demirci basına bir açıklama yayaparak MHP'lilerin tehdidi altında olduğunu belirtti. İlyas Demirci'nin açıklaması şöyle:

"Ben Türkiye İşçi Köylü Partisi Şişli İlçe Başkanı İlyas DEMİRCİ'yim. Mesleğim marangozluktur. Evim ve dükkanım Mecidiyeköy'dedir. Dükkanımın tam karşısında yuvalanan ülkücülerin sürekli ölüm tehdidi altındayım.

"Bundan üç ay önce dükkanım kundaklandı. Daha sonra silahlı kişilerce yolum kesilerek tehdit edildim. Daha sonra da kendilerinin Mecidiyeköy ÜGD'den olduğunu söyleyen kişiler bağış makbuzları ile dükkanıma gelerek benden haraç istediler. Reddetmem üzerine "Biz komünistleri Mecidiyeköy'de yaşatmayacağız" diyerek tehditler savurdular. Her gün dükkanıma gelerek bana Hergün gazetesini satmaya çalışıyorlar. E-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

İlgililere aktarmayı görev bilirim

Bana gelen şikayetleri ilgililere aktarmayı görev bilirim. Bu günlerde şikayet telefonları arttı gene. Tutuklular bazı dileklerini bildiriyorlar.

Son bildirenler, yakınları yoluyla Mamak'takiler:

1) C blokunda bir ağır kalp hastası varmış. İsmi bende. Nedense açıklamamı istemiyorlar. Dışarda tedavi edilmesi gerekiyormuş. Elbette kalp cezaevinde tedavi edilmez, ilgililer duysa çaresine bakarlar.

2) Bir görevliden de şikayetçiler:Adı Şükrü Şuşut'muş. A blokundaki 53 kişinin ziyaretçilerini, bir ay süreyle kabul ettirmeyecekmiş. Yetkililer hakkında fikrim olmadığı için böyle bir uygulama hakkına sahip mi bilemiyorum. Adını yineliyorum: Şükrü Şuşut.

Para meselesi varmış bir de, herkes için aynı miktara izin veriliyormuş. Örneğin Erzurum'dan gelen bir baba oğlunu ancak altı ay sonra görebilecekken, gene Ankara'da olan aileler kadar para bırakabiliyormuş. Doğruysa nedenini anlıyor musunuz? Görüşme de iki dakikaya indirilmiş. Doğru mu değil mi? İnsan iki dakikada ilanı aşk bile edemez.

Necati adında bir görevliden de şikayetçi tutuklular. Soyadını sökemediler. Daha önce Diyarbakır'daymış...

Bunları kuru kuru, dağılmadan tuz biber ekmeden ilgililere duyurmayı görev biliyorum.

Ne olur "Olmaz böyle şeyler" demesinler.

Ne olur incelemeleri, şikayet edilenlere yaptırmasınlar. İnsanın olduğu yerde her şey mümkün. Kimse kanatlı melek değil elbette? Kimse de o iddiada değil zaten!

Bibaht ona derler ki...

Kardeşim televizyon programı yapıyorsun. İlkokulda sınıfta "çakma" provaları değil diyesim geldi sunucuya.

Sevgili okurlarım neydi o TRT çocuğunun TRT'sinde, Ziya Paşanın katli? Pat burası, pat burası, kıraat edilmesi.

"Ziya Paşa bilmem kaçıncı mutsuz yılda doğdu. Batı kültürüyle toslaştı, Fransızca öğrenerek. Sonracıma mabeyne dördüncü katip atandı. Sonracıma şu oldu bu oldu mutasarrıf oldu, sürüldü. Uçtu, kaçtı Namık Kemal'le Parislerde buluştu. İngiltere'ye uçuştu vb...

İyi ki o arada Ziya Paşanın her türlü fes ile ve yüzünde her türlü hüzünle resimleri de sürülüyordu ekrana da televizyonu tam parçalayacak iken vazgeçiyorduk!

Kardeşim bu kez TRT'nin çocuğuna sesleniyorum, a vefasız, a yedi düveli parmağında oynatan kardeşim bu televizyon programı sınıfta çakmak için yazılmış kompozisyonun kıraati değil.

Ziya Paşanın çevresi, kişiliği, Türk şiirinde yeri ve önemi, Türk şiirine getirdiği...bütün bunlar nerede, gezmelere mi gitmiş...

—E gitmiş!..

Sonra yalnız atasözü haline gelmiş dizelerini mi titrek titrek okumak gerek ekranda.

Okumak dedim de Ziya Paşanın dili diye bir de havada sözler etti sunucu. Ziya Paşanın biçemini de ele aldı.

Aruzla yazmıştır Ziya Paşa...Ama dil hakkında düşünceleri de var. Onları yazmıştır "Haşa huzurdan"...Dili o da sadeleştirmek istemiştir.

Ve titrek titrek, dize okuyanlara sesleniyorum:

"Nush ile uslanmıyanı etmeli tekdir"

"Tekdir ile uslanmıyanın hakkı kötektir"i falan seçeceğinize zemine uygun iki dize seçseydiniz:

"Bibaht ona derler ki elinde cühelânın"

"Kahrolmak için kesbi kemali hüner eyler"...

En fecisi ne biliyor musunuz?...Bu entellektüel çizginin rahatsız etmemesi kimsecikleri.

Ne beklersiniz gelecek kuşaklarla, bu gürlemelerle, bu bombalamalarla, me[illegible]lemelerle, havanda Ziya Paşa dövmelerle!

"TRT'nin çocuğu" "TRT babana n'aptın?"

Çok şirin öyküler yakıştırıyorlar bizim eski dost Doğan Kasaroğlu'ya...

Çok şirin. Kendisi de güler, eğer eski Doğan Kasaroğlu'ndan [illegible] beyninde bir kırıntıcık kalmışsa.

Arkadaşları ısrar üstüne ısrar, Kasaroğlu'nu bir eğlence yerine götürürler...

Öykü bu öykü, sa[illegible]dece öykü. Vallaha da billaha da öykü!..

Ya[illegible]larına güzel bir kız gelir gazinoda...

Kasaroğlu'nun yanındakilerden biri kıza takılır:

—Seni bari TRT'ye alalım!

Kız gözlerini açmış ve şiddetle reddetmiş:

—Zaten annem bur[illegible]da çalıştığıma kızıyor bir de TRT'ye girersem ne der?...

Öykü bu öykü...vallah da billa da öykü, ama böyle yakıştırmalar elbette bir tepkiyi yansıtır, bir gözlemi yansıtır, bir acıklı olguyu yansıtır.

Gel karşılıklı konuşalım Kasaroğlu:

—"TRT'nin çocuğu"

"TRT babanı n'aptın?"..

—Ablacım ayıbettin:

"Bibaht ona derler ki elinde cühelanın"

"Kahrolmak için kesbi kemali hüner eyler" bilmiyor musun

—He ya!

düşünce dünyası

Dünya Çevre Günü ve Türkiye

Teodoros Maçi
(İnşaat Mühendisi)

5 Haziran, ilk kez 1973'da Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Çevre Günü olarak ilan edildi. O tarihten bu yana, her yıl dünyanın çoğu ülkesinde ve bu arada Türkiye'de de kutlanmaktadır. Dünya Çevre Gününün amaçları şöyle tespit edilmişti:

— Çevre Sorunlarını ortaya koymak.

— İnsani ve sağlıklı bir kentleşmenin özlemini vermek.

— Kamuoyunu bu konuda bilinçlendirerek çevreye sahip çıkmasını sağlamak.

Doğa dengesini bozan her türlü eylem ve olayı "Çevre sorunu" olarak tanımlayabiliriz. Hava, su, deniz vb. kirliliği bunun somut ifadesidir.

20. yüzyılda ekonomik ve teknolojik gelişmelerin ileri boyutlara ulaşması, düzensiz sanayileşme ve kentleşme, çevre sorunlarını da beraberlerinde getirmiştir. Çevre sorunlarının insan yaşamını belirleyecek düzeye erişmesi, bu konuda önlemlerin alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bilindiği gibi, 1950'lerin başında Birleşmiş Milletler Teşkilatı esas olarak ABD'nin denetimi altında olan bir kuruluştu. Ancak, ezilen ülkelerin etkinliklerini artırmasıyla giderek tüm insanlığın haklarının savunulduğu bir platform haline geldi. Buna, yukarıda sözünü ettiğimiz neden de eklenince, Birleşmiş Milletler Teşkilatı günümüzde, diğer alanlarda olduğu gibi Çevre Sorunları konusunda da olumlu girişimlerde bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletlerden başka, Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü, Avrupa Konseyi, Yerel Yönetimler Uluslararası Birliği vb. gibi uluslararası örgütler de, özellikle 1960'ların sonları ile 1970'lerin başlarından itibaren çevre sorunları ile ilgilenmeye başlamışlardır. Bütün bu örgütlerin ortak görüşleri şöyle özetlenebilir: (1)

a) Doğanın korunmasında bilimsel, teknik, mali tedbirlerin ve planların birleştirilerek harekete geçilmesi.

b) Hava, su, toprak kirliliğine ve gürültüye karşı uluslararası savaş açılması.

c) Çevre sorunları ile ilgili yoğun bir propaganda ve eğitim planının hazırlanıp uygulanması.

d) Bölge Planlanması olarak çevrenin yönetimi.

e) Çevre sorunları araştırmalarının her konuda önemle ve ivedilikle sonuçlandırılması.

TÜRKİYE

Ülkemizde, en önemli çevre sorunlarının bazıları şunlardır:

— Haliç, yaşanılır bir yöre olmaktan çıkmış, doğal bir çöp deposu haline gelmiştir.

— Ankara'nın hava kirliliği herkesin malumudur. Gerekli önlemler alınmadığı taktirde, Ankara'nın 15 yıl içinde metruk bir şehir haline geleceği ifade edilmektedir.

— İzmit Körfezinde canlılar yaşam hakkını kaybetmiştir. Öte yandan, Petkim'in yarattığı hava kirlenmesi çevredeki bitki örtüsünü yok etmektedir.

— İzmir Körfezinin kirlenmesi ve buradaki deniz ürünlerinin yok olması gittikçe artmaktadır.

Çevre sorunları ile ilgili kuruluşların sayısı gerçekten çoktur. Ancak, son yıllara kadar aralarında etkin bir eşgüdümün sağlandığı söylenemez. Bu amaçla, 1979 yılında Başbakanlık Çevre Örgütü kurulmuştur.

Ülkemizde, belediyeler, meslek odaları ve Çevre Koruma ve Yeşillendirme Derneği gibi gönüllü kuruluşlar bu sorunun duyurulmasında ve kamuoyu oluşturulmasında önemli bir rol oynamışlardır.

Çevre sorunlarının bertaraf edilmesi için en başta "halka hizmet" ilkesinin yaygın olarak benimsenmesi gerekir. İkincisi, diğer alanlarda olduğu gibi, bu alanda da örgütlenme zaaflarının giderilmesi gerekir. Bu, herkesin her alanda şikayet ettiği bir konudur. Yerel yönetimlerle merkezi yönetim arasındaki ilişkiler gözden geçirilmeli ve yerel yönetimlere gerek mali ve gerekse idari insiyatif tanınmalıdır. Üçüncüsü ve en önemlisi, çevre sorunları genel planlamanın bir parçası haline getirilmelidir. Bunun için, toplumumuzun yapısını doğru bir şekilde değerlendirmek gerekir. Meseleye tek tek kişilerin veya şirketlerin kârlılığı açısından bakanlar ve dolayısıyla ülke çapında dengeli bir sanayileşme yerine, örneğin Marmara Bölgesinde olduğu gibi, "ekonomik kalkınma"yı belli bazı noktalarda yoğunlaştıranlar ve hele düzenli bir kentleşmenin ön koşulu olan köklü bir toprak reformunu gerçekleştiremeyenler çevre sorunlarını çözmede fazla bir adım atamazlar.

(1) 1978'de İçişleri Bakanlığı Tetkik Kurulu Başkanı olan Sayın Turgut Kılıçer'in hazırladığı, "Çevre Sorunlarında Merkezi Örgütlenme" konulu rapordan, Şubat-1978. s.5-6

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

«FOĞ» DEDİLER «SUK» DEDİLER 65 YAŞ AYLIĞINI HÂLÂ BAĞLAMADILAR

Kanun No:2022

Kabul Tarihi:1.7.1976

10 Temmuz 1976 tarih ve 15642 sayılı Resmi Gazetede yayınlanıp 8.7.1976 tarihinden beri geçerli olan kimsesiz, güçsüz ve 65 yaşını doldurmuş, kendisine kanunen bakmakla kimsesi bulunmayan, iş görme ve çalışma gücünden mahrum olduğunu tam teşekküllü hastanelerin sağlık kuruluşundan sağlık raporu ile belgeleyen ve muhtaçlığını belgelerle kanıtlayan, sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birinden her ne nam altında olursa olsun, bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan nafaka bağlanmamış veya bağlanması mümkün olmayan...

657 sayılı yasa esaslarına göre 60 gösterge rakamından kat sayı ile çarpımından bulunacak miktarda aylık bağlanır...der 2022 sayılı yasayı çıkaranlar.

Yukarıdaki yasa maddelerinden de anlaşılacağı gibi devletin 65 yaşını doldurmuş kimsesiz ve muhtaç insanlara yaptığı yardımı vermesi için güçsüz, kimsesiz ve muhtaç vatandaşları nasıl açlığa ve perişanlığa terkettiğini yasa da daha açık bir şekilde belirtmiştir. Bununla beraber yapılan müracaatlardaki keyfi uygulamalar ise cabası...

Size anlatacağım konu (hikaye) ise Urfa iline bağlı MHP'nin işgali altındaki Akçakale ilçesinde geçmektedir.

Ben bir karış toprağı olmayan yoksul bir köylüyüm. Toprakağalarından çektiğim yetti gayri...

Devlet maaş veriyor diye Akçakale Mal Müdürlüğüne müracaat ettim.

Bir görevli bana Kaymakamlığa dilekçe ile müracaatta bulunmamı söyledi. Arzuhalcide 100 liraya yazdırdığım dilekçemi Mal Müdürlüğünde 65 yaş servisinde görevli memura götürdüm. Memur bana yukarıyı işaret ederek "FOĞ"(1) dedi. Yukarısı Kaymakamlıktı. Yazı işlerinde dilekçemi Mal Müdürlüğüne havale eden zat ise "SUK"(2) dedi. Bu konuşmalar beni bayağı etkilemişti. Sonradan öğrendim ki bütün müracaatçılara aynı lafları söylüyorlarmış. Beyefendiler kendi aralarında anlaşmışlar maliyeye gidildiği zaman maliyedeki görevli "FOĞ", yazı işlerindeki görevli ise "SUK" deyip kimsesiz ve güçsüz vatandaşlarla eğleniyorlarmış...

Görevli memur üç adet evrak uzatıyor bana "Git bunların fotokopisini çektir, her birisinden ikişer adet olsun Biri mal bildirimi, biri muhtaçlık belgesi, biri ise vukuatlı nüfus kağıt örneği. Emekli Sandığı göndermiyor. Fotokopi gerekli: diyor. İlçe MHP'nin tahakkümü altında her köşede zorbalık, altı fotokopi 300 lira, dönüyorum maliyeye...

Tekrar çarşıya 6 adet fotoğraf gerek. 150 lira da fotoğraf...

"İlçemizde doktor yok. Urfa Devlet Hastanesine gideceksin" diyor memur. Rapor almak için Akçakale-Urfa arası 52 kilometre, ücret 125 lira, 125 lira da dönüş ücreti... Urfa Devlet Hastanesi de doktorsuz. Tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurulu raporu gerek. Kurulu hastane ise Diyarbakır'da, gidiş ücreti 250 lira, dönüşü de aynı.

İki günüm de heyet için geçti. Tekrar Akçakale'deyim, Masraflarımın toplamı 1800 ile 2000 lira arası. Rapor peşinden gelecek dediler. 3 ay sonra raporum geldi. İlçe heyeti dediler, 6 ay oldu çıkmadı.

Sebep? Heyet toplanmadı.

Niye? Heyet başkanı yok.

Kim bu heyetin başkanı? Kaymakam.

Kaymakam nerede? Protokol gereği Suriye'de.

Nihayet heyetin başı olan kaymakamın ilçede olacağı günü öğrendim.

17 Mayıs 1980 günü çocuklarının sünneti var.

Yer Kaymakamlık lojmanı...

Bahçe tıklım tıklım ilçenin ileri gelenleri, beyler, ağalar ve haramzadeler.

İlçeyi işgal ettikleri gibi bu kez Kaymakamın isteği üzerine lojmanı da işgal etmişler.

Bir tarafta fukur fukur kaynayan acı kahveler (Mıra)

Bir tarafta kazanlarda pişen yemekler ve yerde parçalanan etler.

Tepesinde zurna gibi çıkan sesler...

Kaymakam bey, kaymak... lafımı kesen biri "Ne kaymağı ulan bu pişen yemektir. Yemek Tam 260 bin lira kaynıyor bu kazanlarda..."

Ne? 260 bin lira kaynıyor. Kimden? Kirvesi Mustafa Şahin'den. 7 kuzu, 1 buzdolabı, 10 torba şeker, 1 ton pirinç ve ücretsiz çalıştırılan köylüler...

Hepsini de kirvesi Mustafa Şahin hediye etmiş kaynayan kazanlar dışında...

Fazla bir şeyi de yok Mustafa Şahin'in. İlçede oto alım-satım işi ile iştigal eder. Ve İskenderun'da hangi işlerde çalıştırdığı belli olmayan iki TIR kamyonu var sadece...

Masrafım 2000 lira, daha aylığımı almadan yedim iki maaşımı ama para edecek bir, iki satılık eşyam var daha. Heyetin başı olan Kaymakam gibi İskerderunlarda TIR kamyonlarıyla kaçakçılık yapan Mustafa Şahin gibi kirvem. Ve Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın silah kaçakçısı Hamza Mirza gibi ortağım yok...

(1) FOĞ: Yukarı-Arapça

(2) SUK: Yallah, Sür-Arapça kovma anlamında.

Bir okuyucu

Mehmet Ongan'ın anısına

Pazarcık Ovasında Apocular tarafından vurulan devrimci arkadaşımız Mehmet Ongan'ın mücadelesi önünde saygıyla eğilir, başta acı içerisinde bulunan Mehmet arkadaşımızın ailesine ve tüm TİKP'li arkadaşlara başsağlığı dilerim.

Mehmet arkadaşı bir buçuk yıllık süre içerisinde tanıdım. Onun gibi karakterli bir kişiyi tanıdığıma memnun oldum. Çünkü o bize doğru mücadele etmeyi öğretti.

Son derece sabırlı, soğukkanlı bir kişiydi. Gerektiğinde aylarca, senelerce her türlü şartlarda ölümü kucaklayabilirdi. Onun sabırlılığı, soğukkanlılığı revizyonistleri çılgına çevirirdi

Bir diğer yönü de, kendi yapısını içinde bulunduğu toplumun yapısına uydurmasıydı. Sade ve temiz yaşamaya önem veren bir kişiydi. İnsanlarla konuşmaya, sorunlarını dinlemeye ve çözüm yollarını göstermeye büyük önem verirdi.

Pazarcık'ta tek tek insanlara gidip tartışmalar yapan, insanları uyaran bir kişi olarak halk içerisinde önemli bir yeri vardı.

Pazarcık halkının dertlerini dinlemiş, onlarla beraber yaşamış, her yerde onlarla beraber olduğu için Apocular tarafından hedef seçildi. Çünkü o Pazarcık'taki mücadelenin önderliğini yapan bir insandı. Çünkü Apocuların temelinin nereye dayandığını biliyordu. O onların maskelerini yırtarak gerçek yüzlerini halkın önüne seriyordu. İşte onun için hedef olarak seçtiler.

Evet Mehmet'i öldürdüler ama onu yenemediler. Çünkü onun fikirleri yaşıyor.

Mürteza Topal

Sonra söylemediler demeyin

Samsun Hayvan Sağlık Memurları Lisesi, bu sene 80'e yakın öğrenci mezun edecek. Bu öğrencilerin hayvan sağlık memuru olarak 2-3 ay içerisinde tayinleri çıkacak. Yurt ekonomisinde büyük yeri olan hayvancılığı geliştirmek, ıslah etmek, hayvanlarımızı her türlü hastalıktan korumak için, veterinerliklerde, haralarda görev alacaklar.

Acaba gerçekten öğrencilere en iyi şekilde öğretildi mi? Onlara her türlü çalışma gösterilip yaptırıldı mı? Sanmıyoruz.

Günümüzde eskisine nazaran pratik çalışmalar ve faaliyetler geçiştirildi, ya da ortadan kaldırıldı. Eskiyi arar olduk. Öğrencilere birşeyler vermek yerine kafaları dolduruldu. Öğrenciler not almak için dersleri ezberlemek yoluna sevkedildiler. Okulumuzda doyurucu ve yararlı bir çalışma yaptırılmadı. İki günlük bir çalışmayla staj oldu bittiye getirildi. Her şeyden, pratikten yoksun bir öğrenci kitlesi şimdi atama kararını beklemekte. Peki atamalar çıkınca öğrenciler ne yapacaklar? Halka ne verecekler? Neyi başarabilecekler? Hayvancılığımızı geliştirebilecekler mi? Tabii ki hayır

Daha enjeksiyon yapmasını, marazi madde almasını, muayene yapmasını beceremeyen bir memur, bilmiyorum nasıl hayvancılığımızı geliştirecek?

İste sayın hayvan yetiştiricileri, yetkililer bizleri böyle bir durumda sizlerle karşı karşıya başbaşa bıraktılar. Bir sürü eksikliklerle birlikte.

Sayın yetiştirici. Eğer hayvanların yok oluyor, korunmuyorsa, hayvancılığımız gelişmiyorsa, bunun tek sorumlusu eğitimimizi bu hale getiren hükümetler, bakanlar, tüm yetkililerdir.

Sonra söylemediler demeyin.

Saygılarımızla

Samsun H.S.M.M. Lisesi öğrencileri

Terkedilmiş bir ilçe: Kiğı

Yurdumuzdaki dengesiz ve eşit olmayan gelişmenin tipik bir özelliğini Bingöl ve çevresi göstermektedir. Diyebilirizki Doğuda, devlet hizmetlerinden yararlandırılmayan illerden birisi de Bingöl'dür. Bırakalım sanayi yatırımlarını, yöre halkının zaruri ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir alt yapı yatırımları bile çok yetersizdir. İlçeleriyle bağlantısı oldukça zayıf iktisadi bir merkezden ziyade ufak bir idare merkezi olarak bırakılmıştır.

Bingöl'ün ilçelerinden Kiğı eski bir tarihe sahip olmasına rağmen, ülkemizdeki dengesizliğin açık bir örneğini sergilemektedir.

Bu ilçenin Bingöl'le doğrudan karayolu bağlantısı yoktur. Elazığ'la bağlantısı var. Elazığ ile bağlantıyı sağlayan yola da yol demek için bin şahit lazım. Yolun her tarafı yıkık, dökük, bataklık. Yolun bazı kısımlarını sel alıp götürmüş, bazı kısımları da toprak kayması sonucunda harap olmuş.

Kiğı-Karakoçan arası 96 km. olmasına rağmen 9-10 saatte zor ulaşılabiliyor. Kışın ise insanların çoğunluğu yaya yürümek zorunda kalıyor.

Araba sahipleri "Bir sürü para vererek bu arabaları getiriyoruz, 2 sene içerisinde hurda olup çıkıyor. Kazancımızın çoğunluğunu bu bozuk yollar yiyor" diyorlar.

Kenan Açıkeli adındaki şoför "Bakın ben bu arabaya 2,5 milyon lira koydum, iki sene sonra göreceksiniz, bu araba kullanılamaz duruma gelmiş. Bu da bizim büyük kayıplar vermemize neden oluyor" diyor. Ayrıca minibüs şoförleri de, "Artık yeni bir minibüs alma imkanımız yok, çünkü kazandığımızı, yolların bozukluğu sonucu arabaların tamiratına ayırabiliyoruz. Elde avuçta hiç bir şey kalmadı. Bu devirde minibüs alabilmek için sermaye gerekli, onuda biz kazanamıyoruz" diyerek dert yanıyorlar.

Bu yoldan 60 bin insan faydalanmaktadır. Ama inat mı inat, bugüne kadar iktidara gelen hiç bir siyasi parti bu insanların dertlerine kulaklarını açmadılar. Ancak bu insanlar bir oy deposu olarak kullanıldı. Kiğı'daki insanlar "Nedir bu rezalet. Çektiğimiz yetmiyor mu? Buradan Karakoçan'a gidene kadar ciğerlerimiz ağzımızdan geliyor. Acil bir hastamız olsa bu yol yüzünden kurtaramayacağız. Bu mu adalet, bu mu kanun" diyorlar.

Bir de Kiğı Keban'ın hemen yanıbaşında sayılmaktadır. Hâlâ belediye tarafından kurulan jeneratörlerle ilçe aydınlatılmaktadır. Varın artık gerisini siz düşünün.

Kiğı halkı artık bol laf değil iş istiyor, iş.

Hasan Hayri ALKAN

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 800

TRT, "silahlı çatışmada vurulduğunu" ileri sürmüştü

Diyarbakır'da polis eli kelepçeli genci kurşuna dizdi

■ Emniyet, cinayetle ilgili olarak TRT'ye başka, Akajansa başka açıklamada bulundu.

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da önceki gün saat 11.30'da Barlar Mahallesinde Hamza Yazmaz adlı bir genç polis tarafından tabancayla vurularak öldürüldü. Hamza Yazmaz'ın eli kelepçeli iken sokak ortasında kurşuna dizilerek öldürüldüğü öne sürüldü.

OLAY NASIL OLDU?

Görgü tanıklarının ifadelerine göre, olay şöyle meydana geldi:

Hamza Yılmaz adlı genç önceki gün Yeni Mardin Yolu üzerinde polislerce yakalandı. Polis Yazmaz'ın tabancasının nerede olduğunu sorarak gencin akşam kaldığını söylediği eve gitti. Ancak Yazmaz'ın eli kelepçeli olarak getirildiği evde polis ekibinin yaptığı aramada silah bulunmadı. Evden çıkan polisler Bağlar Mahallesinin 2. Dörtyolunda Kuruçeşme civarında Hamza Yazmaz'ı otomobilden indirerek yürümesini söylediler. Bu arada çevredeki halk da merakla olayı izlerken, eli kelepçeli olan Hamza Yazmaz polislerden birkaç adım uzaklaşınca silahlarını çeken polisler genci kurşun yağmuruna tuttular. Hamza Yazmaz ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

EMNİYETİN AÇIKLAMASI

Olayla ilgili olarak Emniyet Müdürlüğü yetkilileri çelişkili açıklamada bulundular. Muhabirimizin sorusunu yanıtlayan Emniyet Müdürü Yahya Soy, Yazmaz'ın öldürülmesi hakkında, "Memurların dur ihtarına uymadığı için vuruldu" dedi. Ancak Akajans muhabirinin yetkililerce verilen bilgide Hamza Yazmaz'ın polis ekibine ateş açtığı için çatışmada vurulduğu öne sürüldü. TRT'ye verilen bilgide ise Hamza Yazmaz'ın bir evde kıstırıldığı ve teslim ol çağrısına uymadığı için vurulduğu iddia edildi. TRT'de haberi bu şekliyle akşam haberlerinde kamuoyuna duyurdu.

Sanayiciler faiz hadlerinin serbest bırakılmasını tartışıyor

Odalar Birliği Başkanı

Yazar:"Faizin serbest bırakılması dışında başka düzenlemelere ihtiyaç var"

BURSA (ÖZEL)

BURSA Ticaret ve Sanayi Odasının 90. yılı kutlama töreninde konuşan Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar faiz hadlerinin serbest bırakılması dışında, kredi sisteminde başka düzenlemelere ihtiyaç olduğunu söyledi.

Yazar, konuşmasında özetle şu görüşleri savundu:

"Vadeli mevduat ve kredi faizlerinin serbest bırakılmasıyla ilgili karar 25 Ocak tarihli İstikrar Tedbirlerinin özünü teşkil eden serbest piyasa ve fiyat mekanizması ilkesinin bir gereği ve bu tedbirlerin ta-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

ISO Meclis Başkanı

Bodur:"Kredi faiz hadlerinin artması sanayide olumsuz etki yapacak"

İSTANBUL (AA)

İSTANBUL Sanayi Odası Meclis Başkanı İbrahim Bodur, kredi faiz hadlerinin artmasının özellikle sanayide olumsuz etki yapacağını, banka faizlerinin serbest bırakılmasının enflasyonu ters yönde etkileyeceğini söyledi.

İbrahim Bodur yeni kararla ilgili görüşlerini açıklarken, Türkiye'de sermaye yetersizliği olduğunu ve enflasyon ortamında sermaye yetersizliğinin en çok sıkıntısını çeken kesimin sanayiciler olduğunu belirtti. Bodur daha sonra şöyle konuştu:

"Ülkenin içinde bulunduğu darboğazdan kurtarılması yatırımcı ve üretimcinin

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Kayaş Karakolunda gece gündüz işkence yapılıyor

İşkenceyi iş edindiler!

■ Kayaş Karakolunda bugüne kadar çok sayıda yurttaş, Alevi oldukları, ODTÜ'de işçi oldukları, solcu oldukları gerekçeleriyle MHP'lilerin ihbarı sonucu işkence gördü

■ Terziler Derneği Başkanı Nurettin Arslan, Hakkı Arslan, Hayri Demirci, Mustafa Kılıçarslan gördükleri işkenceden dolayı 1 hafta rapor aldı

AYŞE DÖNMEZ

MHP'liler ihbar ediyor. Vatandaşlar Kayaş Karakoluna çekiliyor.

— Alevi misin?, Sünni misin?

— Bu mahallede geçenlerde birisi öldürüldü. Sen mi öldürdün?

— Sen ODTÜ'de işçisin öyle mi üstelik Alevisin.

Vatandaşlar bu şekilde sorguya çekildikten sonra bodruma indirilerek, işkenceye yatırılıyor. Copla, lastik hortumla saatlerce dövülüyor, üzerlerine askerler bindirilerek dolaştırılıyor. Falakaya çekilip cop sokuluyor.

Bu şekilde işkenceye uğrayan sadece bizim bildiğimiz 10'a yakın yurttaş var. Hepsi de işkence yüzünden rapor almış. Bu zulüm aylardır sürüp gidiyor. Neredeler Cumhuriyet Savcıları, nerede sıkıyönetim yetkilileri? İçişleri bakanı hiç mi duymuyor işkence çığlıklarını? Ne zaman harekete geçecekler?

BASIN TOPLANTILARI... BASIN TOPLANTILARI

İşkence gören yurttaşlar kaç defa basın toplantısı yaparak bunları anlattılar. Vücutlarındaki

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Korkut Özal:"İşkence benim dönemimde dahil her devirde vardı"

ANKARA (ÖZEL)

ESKİ İçişleri Bakanlarından, MSP Erzurum Milletvekili Korkut Özal "İşkence benim dönemimde dahil her devirde vardı" dedi.

Özal kendisinin İçişleri Bakanlığı döneminde Emniyet Sarayının ? katına bas-

(Devamı Sa. 5 Sü.2)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ HASTANELERİ

Tarih: 3.6.1980
Sayı: 630/1.R
Konu: 1173935 porotokol nolu Nurettin ARSLAN Hk.

-RAPOR-

CUMHURİYET SAVCILIĞI'na
ANKARA

İmzalar Tasdik Olunur
Dr. Özdemir GÜRÇAY
Hastaneler Başhekimi

Dr. Faruk Balkar
Ort. ve Trav. Mtah.

Kayaş Karakolunda işkence gören yurttaşlardan dördünün, dövüldüğünü gösteren resmi doktor raporlarının fotokopileri görülüyor.

Aşağımülk Jandarma Komutanı Assubay Orhan Bulut bir köylünün yanağını parçaladı

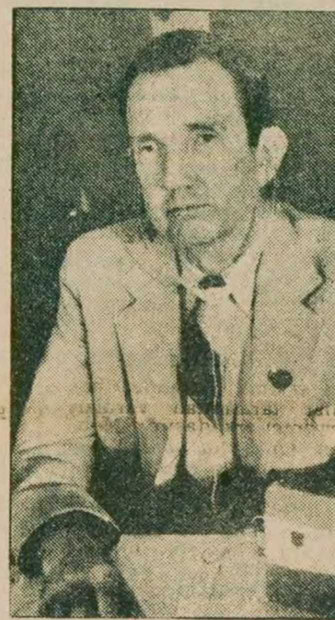
KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

PAZARCIK ilçesine bağlı Aşağımülk köyü halkından Güler Üveyik Jandarma Karakol Komutanı Assubay Orhan Bulut tarafından kıyasıya dövüldü. Assubay Orhan Bulut Güler Üveyik adlı köylünün yanağının parçalanmasına ve burun kemiğinin zedelenmesine neden oldu. Orhan Bulut ayrıca durumu sormaya gelen Üveyik'in köylülerini de döverek birinin kaburgalarını kırdı.

Assubay Orhan Bulut, Güler Üveyik ile Orman İdaresi arasında davalı olan yerin sürülmesiyle ilgili olarak, köy halkından MHP'li İbrahim Özyurt, Vakkas Genç, Ali Bayar, Vakkas Kelbakla tarafından yapılan şikayet üzerine Güler Üveyik ve akrabalarını 26 Mayıs günü gözaltına aldı. Gözaltına aldığı köylüleri vasıta bulunmasına rağmen 5 saat yürüten fakat kendisi otomobille Pazarcık'a giden Orhan Bulut, köylüleri Orman İdaresine gönderdi. Pazarcık'da Orman İdaresi gözaltında getirilen köylülerin ifadesini aldıktan sonra serbest bırakarak davanın mahkemede olduğunu, yapılacak başka bir şey olmadığını belirtti. Buna rağmen Assubay Orhan Bulut köylüleri yeniden gözaltına alarak köy karakoluna götürdü. "Karakolda yeniden ifadelerinizi alacağız" diyen karakol komutanı, neden sonra köylüleri serbest bıraktı.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Tahran'da yapılan "Amerika'nın İran'daki Suçları" konulu konferansa katılan delegeler

Ramsey Clark

Tahran Konferansında, ABD'nin İran siyaseti mahkum edildi

Kissinger:"Afganistan işgali rehineler sorunundan daha büyük tehlikedir"

TORONTO (AA)

ABD Dışişleri eski Bakanı Henry Kissinger, Batılı müttefiklerin, özellikle Sovyetler Birliği'ne karşı birleşik bir cephe oluşturmamaları halinde son yıllarda dünya üzerinde meydana gelen "devrim hareketlerinin" bir felakete yol açabileceğini söyledi.

Sovyetlerin Afganistan operasyonunun İran'daki rehine

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

■ Kutbzade:"Rehin alma olayı doğru değildir. Ancak Şahın İran'a iadesi emperyalizmin mahkum edilmesidir"

TAHRAN (AA)

AMERİKA'nın İran'daki cinayetleri"ni konu alan konferans sona ererken, yayınlanan bildiride ABD'nin 1953'ten bu yana İran'da uyguladığı siyaset mahkum edildi. Bildiride ayrıca, İran'ın Şahı ve servetini geri isteme hakkı olduğu vurgulanarak herşeye rağmen sorunun barışçı yollardan çözülmesi gerektiği belirtildi.

Öte yandan Konferansın kapanış konuşmasını yapan İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, rehineler sorununu ancak tüm dünyanın ABD'nin İran'da yaptıklarını anladığı zaman çözülebileceğini belirtti. Kutbzade sözlerini şöyle sürdürdü: "Biz hiç bir zaman rehin alma olayının doğru olduğunu ileri sürmedik ve bunun ekonomimize darbe indirdiğinin bilincindeyiz. Ancak sorun yalnızca dolar sorunu de-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Toplumlararası görüşmeleri başlatma çabaları yoğunlaşıyor

Waldheim'in özel temsilcisi, Denktaş ve Kipriyanu ile yeni bir görüşme yapacak

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI (LEFKOŞE)

BİRLEŞMİŞ Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın Özel Siyasi İşler Yardımcısı Perez de Cuellar perşembe akşamı geldiği Larnaka Hava Alanında yaptığı açıklamada toplumlararası görüşmeleri başlatacak bir ortam yaratmayı hedeflediğini söyledi. Yeni bir formül getirmediğini, Atina ve Ankara'yı da ziyaret edeceğini belirten Cuellar yetkililerle görüşmelerde bulunacağını söyledi.

Peres de Cuellar'ın önümüzdeki bir kaç gün içinde Kipriyanu ve Denktaş ile görüşmesi bekleniyor.

Öte yandan BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim adadaki BM askerlerinin görev süresinin 6 ay daha uzatılmasıyla ilgili BM'ye verdiği son raporunda, Kıbrıs'da toplumlararası görüşmelerin başlatılması çağrısında bulundu. Waldheim, söz konusu raporunda, Tito'nun cenaze töreninde görüştüğü Kipriyanu ve Demirel'in, toplumlararası görüşmelerin başlatılmasını destekleyeceklerini kendisine ilettiklerini açıkladı.

Arjantin Cumhurbaşkanı Videla Çin'e gitti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ARJANTİN Cumhurbaşkanı Videla Çin'e gitti. Videla hareketinden önce Çin'li gazetecilere, ziyaretinin Arjantin -Çin ilişkilerinde önemli bir olay olduğunu söyledi. Arjantin Cumhurbaşkanını havaalanında Çin Başbakan Yardımcısı Ci Pengfey karşıladı.

Renmin Ribao gazetesinde yayınlanan başyazıda Arjantin'in uluslararası alanda bloksuzluk, iyi komşuluk ve dostluk politikası izlediği ve ekonomik alanda hegemonyacılığa karşı haklı ve adil bir ekonomik düzeni savunduğu belirtildi. Başyazıda Arjantin'in Latin Amerika'nın ulusal çıkarlarının korunması ve Latin Amerika ülkelerinin dış müdahaleye ve yayılmacılığa karşı bütünleşmesine yaptığı katkılardan da övgüyle sözediliyor. Renmin Ribao gazetesinin başyazısında daha sonra Cumhurbaşkanı Videla'nın Çin ziyaretinin Çin ile Arjantin halkları arasındaki geleneksel dostluğa ve dostça işbirliğine iyi katkılarda bulunacağı ve Çin ile Arjantin ilişkileri tarihinde yüce bir sayfa açacağı savunuldu.

İstanbul Motor Meslek, Maçka Meslek, Alibeyköy Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri. (Fotoğraf: Metin Aktaş)

Kendi dallarımızdaki okulların sınavlarına bile eşit olmayan şartlarda giriyoruz

Meslek lisesi mezunları yüksek okullarda özel kontenjan istiyor

İSTANBUL'da değişik meslek liselerinden bir grup öğrenci gazetemizi ziyaret ederek üniversitelerarası seçme sınavları konusunda görüşlerini anlattılar. Öğrenciler "Meslek liselerinden mezun olan öğrencilere kendi dallarıyla ilgili yüksek okullarda özel kontenjan ayrılmasını" istediler.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

BM, Filistinli Belediye Başkanlarına saldırıdan dolayı İsrail'i kınadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BİRLEŞMİŞ Milletler Güvenlik Konseyi, Batı Şeria'da 3 Filistinli belediye başkanına yapılan saldırıları kınayan ve İsrail'in işgal altındaki topraklarda sivil halkı koruyamamasından büyük bir kaygı duyulduğunu ifade eden bir karar tasarısını kabul etti. Tasarı, ABD'nin çekimser oyuna karşılık diğer üyelerin 14 oyuyla kabul edildi. Güvenlik Konseyi ayrıca, İsrail'i 10 kişinin yaralandığı bombalı saldırı olayının zararlarını ödemeye çağırdı.

Onaylanan karar tasarısında, İsrail'in Kudüs dahil 1967 yılından beri işgal etmiş bulunduğu Arap topraklarından bir an önce çekilmesi de istendi.

MISIRLI YETKİLİ

Mısır eski Başbakanı Mustafa Halil, BBC Radyosuna verdiği demeçte, Batı Şeria'daki son olayların, güvenliğe ihtiyaç duyan tarafın sadece İsrail olmadığını gösterdiğini söyledi. Halil, Camp David Antlaşmalarında bütün taraflar için güvenlikten söz edil-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Vance Carter yönetiminin Sovyetler karşısında yalpaladığını söyledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Dışişleri eski Bakanı Cyrus Vance, Carter yönetimini Sovyetler Birliği'ne karşı izlediği siyasette çok büyük yalpalamalar yapmakla suçladı. Vance, ABD yönetiminin Sovyetler Birliği'ne karşı tam bir güven duygusuyla, isteri arasında bocaladığını söyledi.

Dışişleri eski Bakanı Vance, ABD'de, tehlikeli bir özlem doğduğunu gözlediğini belirterek, bunun ABD'nin dünyaya tek başına hakim olmak olduğu günlerin özlemi olduğunu bildirdi. Vance, bunun, kendi çıkarlarına düşkünlükten doğan bir saçmalık olduğunu ve basit çözümlerle hayallere yol açtığını kaydetti.

Dışişleri Bakanlığından istifa ettikten sonra ilk kez Harward Üniversitesinde konuşan Vance böylece Carter yönetimiyle arasındaki ayrılıkları da kamuoyuna açıklamış oldu.

Sıkıyönetim, aralarında TKP'lilerin ve komandoların da bulunduğu 278 kişinin yakalandığını açıkladı

İSTANBUL (AA)

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı son 13 gün içinde aralarında TKP'lilerin de bulunduğu, 242'si sol, 36'sı da sağ kesimden olduğu belirtilen 278 kişinin yakalandığını açıkladı.

Komutanlığın açıklamasında, aralarında TKP'lilerin de bulunduğu belirtilen kişilerin Zeytinburnu'nda komiser Yaşar Günaydın, Bursa'da polis memuru Muammer Acer, Bakırköy'de Ünal Kolay, Şişli'de Necati Akkılıç, Zihni Atmaca adlı 5 kişinin öldürülmesi ile Kadıköy'de Hulki Türkmen adlı kişinin ölümüne sebep olunmasından sanık oldukları belirtildi. Yakalanan kişiler ayrıca çeşitli semtlerde 8 kişinin yaralanması ve iki kişinin yaralanmasına neden olunması suçlarından da sanıklar. Sol kesimden oldukları öne sürülen kişilerin eylemleri arasında birçok saldırı, yaralama, çatışma ve patlayıcı madde atma suçları da bulunuyor.

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

bu köseden...

Demirel hükümetinin pervasızlığı nereden geliyor?

M.Bedri Gültekin

Demirel hükümeti bildiğini okuyan bir tutum içindedir. Gelen eleştirilere kulağını tıkamakta, uygulamalarından halka hesap verme zorunda olduğunu unutmakta ve her konuda tam bir sorumsuzluk örneği vermektedir.

Ne yapmaktadır hükümet?

Birçok cinayetin ve tertibin ardındaki güç olduğu artık açığa çıkmış olan MHP ile kolkola girmekte ve bu partiyi korumakta bir sakınca görmemektedir.

Başkentin göbeğinde bir Bakanlığın koridorlarında habire eşkiyalık yapılmakta, adam dövülmekte ve hükümet bundan da en ufak bir rahatsızlık duymamaktadır.

Her uygulaması ayrı bir kanunsuzluk olan vali olarak atandıktan sonra anarşiyi Kayseri'de geniş boyutlara ulaştıran "Kızıl kelle avcıları" olduklarını söyleyen saldırganları açıkca koruyan ve bundan dolayı bütün kamuoyunun tepkisini çeken bir valiyi başarılı olarak ilan etmek cüretini göstermektedir.

Sorumsuz bir tutum sonucu üç ay kadar süren THY grevinin Türkiye ekonomisine getirdiği zarar, işçilerin taleplerinin maliyeye getireceği yükten çok daha fazlaydı. Ama ne gam. Ekonomi isterse batsın. Turizm isterse büyük darbeler yesin. Yeter ki hükümet işçi taleplerini kabul ediyor görünmesin.

Hükümetin bütün uygulamaları verdiğimiz örnekler gibidir. AP'nin neden böyle bir tutum takındığını tahlil etmek gerekiyor. Çünkü AP bu tutumuyla son yıllarda gösterdiği liberalleşme eğilimine ters bir gelişme içindedir.

Biz bundan bir kaç yıl önce başlıca iki nedenden ötürü AP'nin liberalleşmek zorunda olduğunu belirtmiştik. Bunlardan birincisi Türkiye üzerinde ağırıaşan dış tehditti. Dış tehdidin ağırlaşmasının ülkede birlik ihtiyacını kuvvetlendirmesi kaçınılmazdı. Birlik ise ancak özgürlük ve karşılıklı taviz sonucu olur. Dış tehdit AP'yi de hedef almaktadır. Dolayısıyla AP'nin halka ve özgürlüklere karşı tutumunu yumuşatması en başta kendi çıkarı gereğiydi.

İkinci neden ise MHP'yi ve baskıları hedef alan ve yükselen halk hareketiydi. AP, yükselen halk hareketinin hedefi olmamak için kendini MHP'den ayrı tutmak zorunluluğunu hissediyordu. İkinci MC'nin yaşamamasının en büyük sebebi MHP'yi ve MHP'nin cepheleşme politikasını hedef alan halk hareketiydi Demirel'e daha sonraları "Katillerin yakasına yapıştınız da biz mi engelledik" sözlerini söyleten de halkın MHP'yi hedef alan mücadelesiydi.

İşte bu belli başlı iki neden AP'yi MHP ile arasına sınır çekmeye zorluyor, AP içinde liberalleşme yanlılarının güç toplamasına yol açıyordu.

Peki AP bugün neden tersi bir gelişme içindedir? Neden geçtiğimiz seneler kendisiyle arasına bir sınır çekmeye çalıştığı MHP'yle ilişkileri sıklaştırmaktadır? Yukarıda belirttiğimiz sebepler açısından bugünkü durumu incelemek meseleye açıklık getirecektir.

Türkiye üzerindeki dış tehdit ağırlaşmaya devam etmektedir. Yani bu açıdan değişen bir şey yoktur.

Halk muhalefetinin ise bugün zaaf içinde olduğunu gözlemliyoruz. Halkın mücadelesine durgunluk hakimdir. Bu durum Demirel'in sorumluluk duymayan pervasız gidişinin nedenini oluşturmaktadır.

CHP'nin iflası halk muhalefetinde önemli bir boşluk yaratmıştır. Bu boşluk bugün doldurulmuş değildir.

Revizyonist ihanet kitlelerde kitle hareketlerine karşı ilgisizlik yaratmıştır. Bu boşluk bugün doldurulmuş değildir. Şimdiye kadar olan kitle hareketlerinin bir çoğunun revizyonistler tarafından arkadan bıçaklanması kitleleri eylemden soğutmuştur.

Gene revizyonistler izledikleri politikalarla etkili bir baskı aracı olan kitle örgütlerini bugün kamuoyunda fazla etkisi olmayan örgütlere dönüştürmüşlerdir. Dört beş yıl öncesinin Töb-Der'i, DİSK'i, gençlik örgütleri, mühendis odaları vb. bugün yoktur.

Öte yandan halkın devrimci partisi Türkiye İşçi Köylü Partisi henüz CHP'nin iflasının yarattığı boşluğu dolduracak kadar gelişmemiştir. Revizyonist ihanetin yol açtığı geri çekilmeyi tamamen önleyecek ve örgütsüzlüğü giderebilecek güce henüz ulaşmamıştır.

Bütün bunların gösterdiği Türkiye'de sol potansiyelin bir dağınıklık içinde olduğudur. Sağ ise eline geçirdiği iktidar olanağından da yararlanarak toparlanmak ve güçlenmek çabası içindedir.

Demirel'i gemleyen, MHP ile arasına sınır çekmeye zorlayan, halka tavizler vermek zorunda bırakan halk muhalefetinin bugün zaaf içinde olması, Demirel'in pervasız gidişinin sebebidir. Demirel yaptıklarına karşı etkili bir muhalefet görmemektedir. Bundan dolayı kendini alabildiğince serbest hissetmekte, bütün yaptıklarının yanına kâr olarak kalacağını hesaplamaktadır.

Ama bu hesap da tutmayacaktır. Zaaf içindeki halk muhalefeti zaaflarını altedecektir. Halk bugün bir çıkış yolu aramaktadır. Bu çok önemlidir. Halkın çıkış yolu araması bugünkü durgunluğa son verecek en büyük etkendir. Türkiye İşçi Köylü Partisi halka çıkış yolunu gösteriyor. TİKP etrafında oluşacak halk muhalefetinde artık eskiden olduğu gibi hareketi. zaafa uğratan revizyonist mikroplar da olmayacaktır. Işte Demirel'in sorumsuz gidişine dur diyecek olan bu halk muhalefeti olacaktır.

Onyıllardır bir türlü çözülemeyen bu sorun nasıl çözülecek? Tarım işçilerinin sorunları nasıl halledilecek? Çözümü birçok sendika ve kuruluş belirtiyor: Ayrı yasaya gerek yok. İş yasasının 5. maddesini kaldırın olsun bitsin. Tarım işçileri de iş kanununa tabi hale getirilsin.

Ziraat Mühendisleri Odası: "Elçilik, dayıbaşılık gibi kurumlar kaldırılmalıdır"

"Yıllardır TBMM raflarında durmaktan çürümüş, paslanmış, kokuşmaya yüz tutmuş Tarım ve Orman İş Yasa Tasarısı Demirel azınlık hükmeti ile birlikte çağdışı ve gerici nitelikte gündeme getirilmiştir.

Bilindiği gibi ülkemizde tarımla uğraşan hane halkının büyük bir bölümünün toprağı ya hiç yoktur, ya da geçimine yetecek kadar değildir. Orman içine yerleşik köylülerin ise yüzde 80'i sahip olduğu toprağı işleyerek geçinememektedir. Yoksul köylülüğün yararına olarak ve toprak ağalarının egemenliğini kıracak olan demokratik toprak reformu yıllardır gerçekleştirilmemiştir.

Bu aşamada, tarım işçileri 1475 sayılı iş yasasının 5. maddesine İSTİSNA hükmü getirilerek İŞ YASASI KAPSAMI DIŞINDA bırakılmıştır. Ağır ekonomik baskılar ve çok kötü çalışma koşulları altında, çalışma süreleri kısıtlanmadan, iş güçlerine yok pahasına el konularak çalıştırılmıştır.

Bu gün Demirel azınlık hükümetinin Parlamentoyu verdiği, toprak ağalarının istemi doğrultusundaki "Tarım ve Orman İş Yasası" tasarısıyla Tarım ve orman işçileriyle, sanayi işçilerinin birliği bozulmak istenirken diğer taraftan uzun savaşımlar sonucu kazanılmış haklar bir çırpıda geri alınmak istenmektedir. Bu tasarı ile ücretli tarım emekçileri ve kır yoksulları üzerindeki sömürü da da artırılarak daha fazla sefalete ve yoksulluğa mahküm edileceklerdir.

Ziraat Mühendisleri Odası başından beri tarım ve orman işçilerinin mevcut 1475 sayılı İş Yasası kapsamına alınmasını savunmaktadır. Hiç olmassa yasallaştırılmak istenen bu yasa tasarısı en azından günümüz koşullarına göre düzenlenerek demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Sonuç olarak Ziraat Mühendisleri Odası, çıkarılmak istenen Tarım ve Orman İş Yasasında şu konuların yer almasını istemektedir.

1— 1-5 yıl çalışan işçiye 12 iş günü,
5-15 yıl çalışan işçiye 18 iş günü,
15 yıl ve daha fazla çalışan işçiye 24 iş günü izin verilmelidir.

2— Kıdem Tazminatı her yıl için 30 gün olmalıdır.

3— Çalışma süresi haftada 40 saat olmalıdır.

4— Yasanın uygulanması hakkı Bakanlar Kurulu yetkisinden çıkarılmalıdır.

5— Ücretler diğer işkollarındaki ücretlerle birlikte düşünülmelidir.

Tüm bu istemlerimizin emekçi köylülerimiz yararına sürekli çözüm kazanabilmesi için

1— Demokratik Toprak Reformu çıkarılmalıdır.

2— Tüm emekçi köylülerin sendikalarda ve kooperatiflerde örgütlenmelerini engelleyen anti-demokratik yasa ve hükümler kaldırılmalıdır.

3— Aracı-tefeci, elçi-dayıbaşı vb. vurguncu kişi ve kurumlar ortadan kaldırılmalıdır.

4— Tarım girdilerindeki dışa bağımlılık zincirleri kırılarak, girdilerin sağlanmasında, yoksulluğun önlenmesi ön planda tutulmalıdır. Ayrıca tarım ürünlerinin fiyatlarının saptanmasında emekçi köylülerin örgütleri ve odamız söz ve karar sahibi kılınmalıdır.

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

TİKP Kurucusu ve Parti Meclisi üyesi Mehmet Çetin iki yıl önce jandarma kurşunuyla vurulmuştu. (Fotoğraf: AYDINLIK)

TİKP kurucusu Mehmet Çetin Demirciler köyünde anıldı

PAZARCIK (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi kurucusu Mehmet Çetin, Demirciler köyündeki mezarı başında düzenlenen bir törenle anıldı.

İki yıl önce Demirciler köyüne düzenlenen bir baskın sırasında öldürülen Mehmet Çetin'i, anma töreninde konuşan TİKP Merkez Komitesi üyesi ve K.Maraş İl Başkanı Av. Haydar Güngör saygı duruşundan sonra yaptığı konuşmada şunları söyledi:

"Değerli arkadaşlar, partimizin kurucusu ve parti meclisi üyesi değerli arkadaşımız yiğit köylü onderi Mehmet Çetin iki yıl önce jandarma kurşunuyla katledildi. Bu yara iki yıl sonra bugün yüreğimizde taptaze duruyor. Mehmet Çetin gibi köylü önderlerin, parti mücadelesindeki yeri önemlidir. Mehmet Çetin sakalık yapardı, gece gündüz çalışır, parti faaliyetlerine katılır, yorgunluk nedir bilmezdi. Pazarcık köylüleri onu önder olarak kabul ediyordu.

"Sovyet sosyal-emperyalizminin tehdidinin arttığı, iç düşmanın halka ve TİKP'ye saldırdığı şartlarda Mehmet Çetin gibi önderlere daha fazla ihtiyaç duyuyoruz. Mehmet Çetin'in anısını yaşatacağız. Onun taşıdığı bayrağı daha ileriye götürecek, daha yükseklere kaldıracağız.

"Salman Erol'un, Mehmet Çetin'in, Mehmet Ongan'ın mücadelesini devam ettirmeliyiz, sözümüzü böyle yerine getirebiliriz.

"Şehitlerimize, Mehmet Çetinlere söz veriyoruz. Türkiye halkına, Partimiz TİKP önderlik edecek ve devrimi başaracaktır."

Mehmet Çetin'i anma toplantısına, Çetin'in babası, yakınları, partili arkadaşları ve köylüler katıldılar.

● Tarım iş yasa tasarısı, hükümetin feodal anlayışını yansıtıyor

Tarım-İş yasası, onyıllardır tarım işçilerini çifte sömürü altında inleten elçilik, dayıbaşlık gibi kurumları meşrulaştırıyor. Elçilerin, dayıbaşların eline ferman vererek yine tarım işçisinin başına salıyor.

Bu tasarı yasalaşmamalıdır

Tasarıdaki bazı maddeler üzerinde pek durmayacağız. Eşitsizliğin açık seçik görüldüğü, örneğin kıdem tazminatının 3 yıl çalışmak koşuluyla 10 gün olması, ihbar önellerinin 3 gün ile (5 yıldan fazla çalışanlar için) 15 gün arasında olması, fazla çalışma ücretinin yüzde 25 olarak ödenmesi, izin sürelerinin azaltılması gibi maddeleri ilgili kuruluşların bildirilerinden izlemek mümkün.

Esas, ülkemizdeki feodal zihniyetin bir iş yasasında nasıl sırıttığını göstermek istiyoruz.

AYNİ ÜCRET

Tasarının 21. maddesi, ücretin yüzde 25'inin ayni olarak ödenmesi ayrıca "mahalli şartların gelenek ve göreneklerinin zorunlu kıldığı hallerde bu zorunluluğun gerektirdiği ölçüyü aşmamak şartı ile il tarım ve orman çalışma kurulunca ödeme süresinin uzatılması veya kısaltılması" kararlaştırılabilir.

Ücretin ayni olarak ödenecek kısmının alkollü içki veya zararlı şeylerden olmaması...bu maddelerin normal kalitede olması ve değerinin o yerdeki piyasa fiyatından yüksek hesaplanmaması gerekir."

Gördünüz mü zihniyeti? Aşağıda ele alacağımız "İl tarım ve orman kuruluşu oturup işçiye ücret olarak 'faydalı mal' verilmesini kararlaştırabilecek. Bu kurullar geniş yetkilerle donatılmış.

İL ÇALIŞMA KURULLARI NELERE KARAR VERİYOR?

Yukarda değindiğimiz ayni ücret dışında bu kurullar;

—Zorlayıcı sebepler yüzünden çalışılmayan günler için işçiye ücret verilip verilmeyeceğine,

—16 yaşını doldurmuş kadın işçilerin gece çalıştırılabileceğine,

—Hafta tatilinin kullanılmasının ertelenebileceğine,

—Yıllık ücretli izinlerin hangi dönem ya da dönemlerde ve nasıl kullanılacağına karar verebiliyor.

TARIM VE ORMAN ÇALIŞMA KURULLARI

Bu kurullar her ilde Vali, Bölge Çalışma Müdürlüğü temsilcisi, Tarım veya Orman Bakanlığı temsilcisi, bir işveren örgütü temsilcisi ve bir işçi örgütü temsilcisinin katılmasıyla 5 kişiden oluşuyor. İşçi temsilcisini işçiden yana sayarsak kararların bire karşı dört oyla çıkması çok muhtemeldir. Bu tasarının yasalaşması halinde tarım işçilerinin kaderini büyük ölçüde bu kurullar belirleyecek.

ARACILAR DA YASALAŞTIRILIYOR

Yasa tasarısının 60. maddesi, İş ve İşçi Bulma Kurumları yanında "Hizmetin işverene gerektiği şekilde götürülememesi veya işin özelliği gibi nedenlerle gerçek ve tüzel kişilerin iş ve işçi bulma aracılığı yapmalarına kurumca izin verilebilir" deniyor.

Böylece işverenlerle şimdiye değin "el müslüman seyrine" pazarlık eden tefeciler, dayıbaşılar, aracılar, yasal koruyuculuk altına alınıyor. Tasarıya göre işveren işçilerin ücretlerini ödemede işçilere karşı sorumlu olmakla birlikte bu aracılar vasıtasıyla da ücret ödeyebiliyor.

"FERMANLI" OLACAKLAR

Köyün birinde kendini deliliğe vermiş, bu yüzden herkese sataşan ve sindiren bir adam vardır. Köylü düşünür, taşınır adamı İstanbul'a tımarhaneye götürmeye karar verir. Bir yolunu bulup götürür de. Herkes adamdan kurtulduk diye sevinirken bir zaman sonra adam elinde bir ferman çıkagelir. Fermanda adamın deli olduğu, hiç bir sorumluluğu bulunmadığı yazılı. Köylüyü bir telaş alır. Adam eskiden fermansızken başbelasıydı. Şimdi bir de fermanlı olduğundan iyice astığı astık, kestiği kestik hale gelir.

Öykünün sonu yok. Şimdi bu tasarı elçilerin, dayıbaşıların eline ferman vererek yine tarım işçilerinin başına salıyor.

BU TASARI YASALAŞMAMALIDIR

Ağalar, beyler bu milletin efendisi olan köylünün vekilleri, işçinin, milletin vekilleri!

Bu tasarıyı yasalaştırınca tarım emekçilerini yasal güvenceye kavuşturduk diye nutuk atacak olanlar!

Tekrar hatırlatıyoruz; 20. yüzyılın son çeğreğindeyiz. Birleşmiş Milletlere, İLO'ya, UNICEF'e, UNESCO'ya üyeyiz. İnsan Hakları Evrensel Bildirisini imzalamışız. Biraz kendinize gelin ve bu tasarıyı geri alın.

Devlet Üretme Çiftliklerinde kimi tarım ve orman işletmelerinde, sendikalı olan 50 binden fazla tarım ve orman işçisi, bu tasarıdaki "hak"ları kat kat aşmış. 40 günlük kıdem tazminatına, haftada 45 saatlik çalışma süresine çoktan ulaşmış. Ama yıllardan beri tarım kesiminin zenginleri, ağaları, çiftlik beyleri, tefeciler tarım emekçilerinin yoksul köylülerin sırtından vurgun vuranlar, gerçeklere karşı direneceklerdir. Tarım emekçileri, haklarını korumak için mücadele edecektir.

ÇÖZÜM NE

Çözümü birçok sendika, kuruluş belirtiyor: Bu kadar zahmete gerek yok. İş Yasasının 5. maddesindeki istisna hükmünü kaldırın olsun bitsin. Böylece emekçiler arasındaki ayırım azalacak, tarım ve orman kesimindeki işçiler de diğer kesimlerdeki çalışanlarla aynı düzeye geleceklerdir.

BİTTİ

GÜNDEM dışı

Bomba kadar tehlikeli bir eylem

Bursa'da Akif Uğur adlı bir vatandaş dört yıl altı ay hapse mahkum olmuş.. Suçu ise bir yere bomba atmak değil. Bomba atanlar da bu kadar hapse mahkum oluyor da. Uğur'un suçu yasak takvim ve kitap bulundurmak ve "dağıtmak"... İki celsede mahkeme kararını vermiş.

Bayındırlık Müdürlüğünün çalışan Uğur'un evi bir gün emniyet tarafından aranmış ve Komal yayınlarının çıkardığı takvim ve bazı kitaplar bulunmuş. Her ne kadar kitap bulundurmanın suç olmadığına dair Yargıtay kararı varsa da hâlâ emniyet görevlilerinin ve idarecilerinin gözünde kitap da bir bomba kadar tehlikelidir.

Yayınevi ise yaptığı açıklamada takvimler ve kitaplar hakkında açılan davanın sürdüğünü ve suç olup olmadığı konusunda henüz bir karar alınmadığını söylüyor. Ortada sadece bir toplatma kararı varmış. Ama mahkeme heyetine göre dağıtılan kitaplarda suç olup olmadığının kesinleşmiş olması önemli değil. Yayınevi, Uğur'un takvim ve kitapları toplatma kararından önce dağıttığını söylemektedir. Ama bu da Uğur'un dört sene hapis cezası yemesine engel değildir.

Ne diyelim... Mahkeme devam ediyor bir şey diyemeyiz. Mahkeme Heyetine ve davaya değil de sadece Uğur'a bir çift sözümüz var. Kardeşim madem dörtbuçuk sene hapis cezası alıp, adın da anarşiste çıkacaktı, o zaman sen de bombalı, silahlı bir iş yapsaydın ya. Ne uğraşıp duruyorsun şu kitaplarla, takvimlerle allasen.

DUYDUNUZ MU?

Sahiller parselleniyor

Hemen "Ne var bunda, kim bilmiyor ki sahillerimizin nasıl parsellendiğini" demeyin... Bu sefer işin rengi hiç de bildiğiniz gibi değil... Bu sefer sahilleri parselleyen hükümet.

Evet, hükümet en sonunda sahillere de el attı. İmar İskan Bakanı Toker, geçenlerde "Sahillerin planlanmasının süratle yapılacağını" açıkladı. Toker "Şimdiye kadar sahillerin planlanması yapılmamıştır. Bu yapılıncaya kadar vatandaş kendi düşünce ve teşebbüs gücüne sahillerde bir şeyler yapmak yoluna gitmiştir" dedi.

Toker'in bu açıklamasından sonra yetkililerin "teşebbüs gücü" olan vatandaşların, sahillerimizde yaptıkları "birşeyler"in arasında, planlamak üzere boş yer aramaya başladıklarını ve sonunda ellerinin boş kaldığını duyarsak şaşmayalım.

Reklamlarda "halka dönük" tutum

Son zamanlarda reklamların dillerinde bir değişiklik görülüyor. Daha önce yabancı sözcükleri rastgele kullanan reklamcılar, bu konuda daha dikkatli olmaya başladı.

Nitekim, aylardır "Fitted" diye reklamı yapılan yatak takımları, "Gecmeli çarşaf ve nevresim" oldu. Daha önce "Corn Flake" diye piyasaya sunulan kahvaltılık ise, Milyonluk piyangosuyla birlikte "Mısır Gevreği"ne dönüştü. Yabancı sözcük kullanmak firmalara fayda getirmemiş olacak ki, reklamlarda "halka dönük" bir tutum içine giriyorlar.

• BİR FIKRA:

Gönlünde yatan

Brejnev, Gürcistan'a ziyarete gidiyormuş. Bütün zevat hazır, parlak bir karşılama töreni hazırlanmış. Şöyle pos bıyıklı kırmızı suratlı bir Gürcü köylüsü ise uzanmış ağacın gölgesine, yorgunluk çıkarıyormuş. Birden bir top sesi duyulmuş. Ama bizim Gürcü oralı değil. Şekerlemeye devam ediyor. Oğlu gelmiş uyandırmaya çalışmış:

—Baba, baba kalk.

—Ne var, ne oluyor?

—Brejnev gelmiş, top atıyorlar.

Gürcü olan biteni öğrenmiş ama istifini bozmamış. Biraz sonra bir top sesi daha duyulmuş. Çocuk heyecanlanmış:

—Baba kalksana.

—Ne oluyor yine?

—Brejnev geldi Brejnev. Top atıyorlar.

—E ne var ilk seferinde vuramadılar mı?

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Repertuar

Basın İlan Kurumunun uyguladığı kurallara göre, günlük bir gazetenin ilan alabilme hakkı koşullarından biri de, belli bir oranın üzerinde iktibas yapmamasıdır. Yani başka gazetelerden belli bir oranın üstünde alıntı yapmaması.

Ama MHP'nin Hergün gazetesine bakıyoruz her Allahın günü yarısından fazlası Aydınlık'tan alıntı ile çıkıyor. Bilmem Basın İlan Kurumu yetkililerinin dikkatini çekmiyor mu? Adamlar işin kolayını bulmuşlar. Al Aydınlık koleksiyonunu makasla makasla gazete çıkar!

İşin garip tarafı, bizden bu kadar alıntı yaptıkları halde bunları nasıl yorumlayacaklarına bir türlü karar veremiyorlar. Bir söyledikleri öteki söylediklerini tutmuyor.

Böylece MHP'nin bu gazeteye neden "Hergün" adını verdiği de anlaşılmış oluyor. "Hergün" yani "her gün başka bir yalan". Her gün hayat yeniden başlar mantığına göre bir önceki gün söylediklerini ertesi gün yalanlamakta sakınca görmüyorlar.

Bu durum bize MHP'nin yeni bir tiyatro oyunları hazırlamakta olduğu, provalarını yapmakta olduğu izlenimini veriyor. Kendi çelişkilerinin sergilendiği uzayıp giden bir komedi.

Oyunlardan biri "mezbaha" üzerine olmalı. İkide bir "Türkiye'yi mezbahaya çevirdiler' "ülke mezbahaya döndürüldü" diye manşet atıyorlar ya. acaba öldürülen, katledilen bunca vatandaşı insan olarak görmüyorlar mı?

Başka bir oyun: Sine-i millete dönmek. Önce bir blöf olarak ortaya atılan bu laftan şimdi geri nasıl dönecekler? Nasıl bir manevra yapsınlar ki, kahkahalar arasında "inandırıcı" olarak dönebilsinler? "Maaşlarımızı almayacağız" adlı bölüm, oyunun tamamlanmasına yetmedi. Şimdi bitiş perdesi için il başkanları Ankara'ya toplanıyor.

Bir de Aydınlık'ın, ordunun niteliği ve ulusal yurt savunması konusundaki siyasetlerinin ne olduğunu bir türlü anlayamıyorlar. Bunun için bir "araştırma servisi" bile kurmuşlar. Ama "Hergün Araştırma Servisi" de işin içinden çıkamamış. En çok bozuldukları şey de Genelkurmay Başkanlığının gazetemize demeç vermiş olması. Bu durum karşısında "Araştırma Servisi", "Dün faşist dedikleri kişilerden bugün demeç alıyorlar" gibi acayip sesler çıkarmaktan ileri gidemiyor.

Hazırlanmakta olan başka bir oyun ise eski bir oyunun ısıtılıp yeniden piyasaya sürülmesi. Hani şu malum "delilik" oyunu.

Aydınlık'ta itirafları yayınlanan Adnan Özçiftçi için MHP İstanbul İl İkinci Başkanı Yılma Durak "ruhen psikopat" diyor. Ama bir yandan da tanımadığını söylüyor!

—Sayın Yılma Durak, tanımadığınız birinin psikopat olduğunu nereden biliyorsunuz?

—Ben anlarım, bu işin uzmanıyım. Söylediği kelimelerden kimin ne hastası olduğunu şıp diye anlarım.

—Sizin ordu içinde gizli çalışma örgütlediğinizi söylemesinden mi çıkarıyorsunuz bunu?

—Herşeyinden, bu adam tam bir psikopat.

—Yani projete tipte epileptiform değil mi?

—Hayır o, Veli Can Oduncu ve Cengiz Ayhan hastalığı idi. Bu ise psikopat.

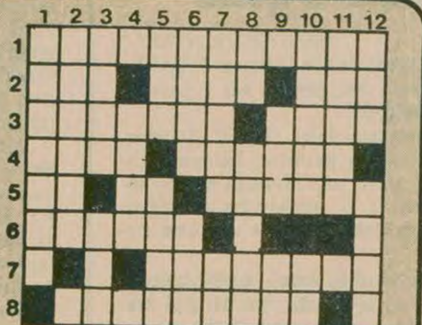
Evet yukardaki diyalog da önümüzdeki sezon için hazırlanmakta olan oyunlardan "Bizim Tımarhane" adı olanından bir sahne.

Önümüzdeki yaz ve sonbahar sezonları için hazırlanmakta olan bu komedilerin taşra turnesinde sahnelenmesi bekleniyor. Tiyatro yetkilileri K.Maraş'ta oynamalarından beri büyük şehirlerde çalıştıklarını, artık tekrar sine-i millete dönerek taşra turnesine çıkacaklarını belirtiyorlar.

Hazırlanan oyunların Çorum, Kırşehir, Yozgat, Kayseri, Sivas ve Malatya gibi illerimizde provalarının başladığı bildiriliyor.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Dünyada başarıya ulaşan ilk ulusal kurtuluş savaşının önderi 2) İspanya'nın Bask bölgesinde milliyetçi bir örgüt- Masonların toplantı yeri- Kalın şayaktan yapılmış üstlük. 3) Gövdesi kısa başı geniş çivi- Gizli görevli, casus 4) Doğu komşumuz- Bir işi maddi karşılık için değil zevk için yapan kimse 5) Nikelin simgesi- Beyaz- Gizli kalmış bir şeyi açıklama 6)Her hangi bir kurulun aralıksız yaptığı toplantı 7) Bir tiyatro yapıtını sahneye koyma 8) İlkel bir toprak sürme aracı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kıymetli bir koyun cinsi 2)Güneşe en yakın gezegen 3) İşlek yolların uzağında kalan- Amerika Birleşik devletlerinin kısa adı 4) TERSİ genel anlamıyla kira (ekonomi) 5) Bir erkek adı- Aynı erkekle evlenen kadınların birbirine göre durumu 6) Elmasların pırıltısını artırmak için altına konan ince maden yaprağı- TERSİ gümüş 7) Usta olmayan- TERSİ yeterli olmayan 8) TERSİ beyaz- TERSİ odun kesmeye yarar 9) TERSİ verme, ödeme- Sodyumun simgesi 10) Büyük anlamında müzikte kullanılan bir sözcük- Kalayın simgesi 11) TERSİ kara taşıtlarının ortak adı 12) TERSİ at ve eşeklere çakılır- Küçük bir cins köpek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Itır- Karides 2) Sıkıyönetim 3) IraK- Yatalak 4) Aptal- Lena 5) Ha- Buharin 6) Eni- Tekmil 7) Truman- EBU 8) İfa- Künk- Kok.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Islahevi 2) Tırpan 3) ıkaT- itA 4) rıkaB 5) lumuK 6)Köy-Mü 7)Anavatan 8) Ret- Renk 9) İtalik 10) Dilenmek 11) emaN- İbo 12)Karluk.

Batı Almanya' da seçimler Ekimde yapılacak

Strauss'un Schmidt karşısında kazanma şansı zayıf

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batı Almanya'da 5 Ekimde yapılacak olan Başkanlık seçimleri yaklaşırken, Hıristiyan Sosyal Birliği (CSU) partisi Başkanı Franz Joseph Strauss'un daha büyük bir parti olan Hıristiyan Demokrat Birliği(CDU) partisiyle birleşmesi iktidardaki Sosyal Demokrat Partiyi(SPD) pek etkilemedi. Seçim havasına girilmesiyle başlayan kamuoyu yoklamaları, CSU-CDU ittifakının SPD ve onun koalisyon ortağı Hür Demokrat Partiden oldukça geride kaldığını gösterdi. Son yapılan anketlere katılanların yüzde 74'ü Başbakan Helmut Schmidt hakkında "olumlu" kanaata sahip olduklarını belirtirken Strauss için bu oran yüzde 39 çıktı.

Franz Joseph Strauss geçtiğimiz haziran ayında muhafazakarları kendisini Schmidt'e karşı Başkan adayı göstermeleri konusunda ikna etti. Bu öneriyi biraz gönülsüzce kabul eden muhafazakarlar Strauss'un tutucu konuşmalarının, Schmidt'in safındaki "ılımlıları" kaybetmeye yol açmasının yanı sıra muhafazakarlar içinde de hoşnutsuzluğa yol açmasından korktular. Bu endişelerinde bir bakıma haklı da çıktılar. Strauss'un Başkan adayı gösterilmesinden sonra Batı Almanya'nın 4 eyaletinde yapılan seçimlerde CDU, SPD karşısında güç kaybetti. CDU en büyük yenilgiyi ise 11 Mayısta Kuzey Ren'in Westpalya eyaletinde aldı. Ülkenin en kalabalık ve seçmenlerin üçte birinin bulunduğu eyalet olan Westpalya'da CDU oyların ancak yüzde 4'üne yakın bir kısmını alırken Schmidt'in Sosyal Demokrat Partisi parlamentoda tam çoğunluğu sağladı.

STRAUSS GERİLEMESİNE BÖLGESEL SORUNLARI GEREKÇE OLARAK GÖSTERİYOR

Strauss bu gerilemeye gerekçe olarak bölgesel sorunları gösterdi. Ancak gözlemciler Strauss'un henüz seçim kampanyasına bile başlamadan silip süpürüleceğini ileri sürüyorlar. Bu arada Sosyal Demokratlar "Strauss'u durdurun" kampanyasına başladılar ve Strauss'un sertlik taraftarı bir "soğuk savaşçı" olduğu iddiasını yaymaya başladılar. Time dergisinin Bonn muhabiri Strauss'un görüşlerini ılımlılaştırmasına rağmen, SPD'nin bu görüntüyü yaratma çabasında başarılı olduğunu belirtiyor. Bir zamanlar Willy Brandt'ın "Doğu politikası"nın amansız muhalifi olan Strauss, şimdi Sovyetlerle "güçlü bir durumda ve karşılıklı saygı" temelinde görüşmelere oturulmasında hiç bir sakınca görmediğini söylüyor. Yalnız Strauss "ne pahasına olursa olsun barış" anlayışına karşı çıkıyor.

Öte yandan Batı Almanya'da enflasyon ılımlı bir düzeyde, yüzde 5,7 oranında tutulurken ve işsizlik oranı da sadece yüzde 3,6 civarındayken Strauss, Schmidt'e karşı iç konularda muhalefet etmekte güçlük çekiyor. Strauss bu nedenle dış politika alanında Schmidt'e muhalefet yürütmeye zorlanıyor.

STRAUSS DIŞ POLİTİKAYI ESAS ALIYOR

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgali üzerine Strauss, Schmidt'i ABD'ye sadık olmamakla veya Sovyetler Birliği'ne boyun eğmekle suçladı. Bonn'un savunma harcamalarını artırmadaki isteksizliğini eleştirdi. Doğu-Batı gerginliğinin yeniden başgösterdiği bir dönemde Bonn'un kör bir arayış içinde olmasının teslimiyete götüreceği konusunda uyardı.

Strauss böylece Schmidt'in ABD'nin güvenilmez bir müttefiki olduğunu ve SPD'nin "sol kanadı"nın Schmidt'in haziran sonunda Moskova'ya yapacağı gezide kendisinden Sovyetlere yumuşak davranmasını isteyeceğini ima etti. CSU lideri Strauss son yaptığı konuşmalarından birinde, "Schmidt kendisini Moskova'nın Batı'ya karşı yürüttüğü psikolojik savaşa faydalı bir alet haline getirdi.

Geçtiğimiz haftalarda Batı Berlin'de yapılan CDU Kongresinde ise Strauss, Schmidt'in "Doğu politikası"nı daha açık bir şekilde eleştirdi. "Barış ve özgürlük" başlığını taşıyan program taslağında Schmidt'in yumuşama politikasına son verilmesi istendi. SPD, Batı Avrupa'nın ya teslimiyet ya da savaşa doğru kayışını "istemeyerek" güçlendirmekle suçlandı.

Kongrenin esas konuşmasını yapan CDU Başkanı Helmut Kohl, durgun delegeleri canlandırmaya çalışarak, gayret göstermeye devam etme ve daha çok çaba harcama çağrısında bulundu. Ancak bu çağrıyı izleyen seçim programı taslağının tartışılmasına delegelerin yüzde 10'undan azının katılması üzerine toplantı ertelendi. Bir parti üyesi içini çekerek "Seçimlere 4 ay kala kaybetmişe benziyoruz" dedi.

STRAUSS'UN SCHMİDT'İ SAF DIŞI BIRAKMASI ZOR

Fakat Strauss son gün yaptığı iki saat süren konuşmasıyla delegelerin sevgi gösterilerini ve coşkunca alkışlarını toplayarak durumu kurtardı. Strauss konuşmasında, "10 yıl süren aldatmacanın maskesini indirmenin zamanıdır. Helmut Schmidt adım adım ABD'yle ilişkilerinin zayıflatılmasına göz yumdu ve kendisini Sovyetler Birliği'nin gözdağı verme kampanyasına kaptırdı. Kamuoyunun savaş korkusundan faydalanan Sichmidt kafaları zehirledi" dedi.

Strauss kendi eyaleti Bavyera'da çok popüler olmasına rağmen ülkenin kuzey bölgesindeki muhafazakarların hiç bir zaman yeterli desteğini alamadı. Muhafazakar bir yetkili,"Strauss'un şansı olması için Schmidt'in biraz tökezlemesi gerekiyor. Ekim ayında küçük bir mucizeye ihtiyacımız olacak" diyor.

Şurası da bir gerçek ki Sovyetlerin Avrupa'yı "tarafsızlaştırma" çabalarında Batı Almanya çok önemli bir rol oynuyor. Bu yüzden bazı gözlemciler Schmidt'in Moskova gezisini Fransız Devlet Başkanı d'Estaing'in Brejnev'le ani görüşmesinden daha önemli olduğunu belirtiyorlar. Schmidt'in Moskova'da vereceği tavizlerin, sadece Batı Almanya değil, dünya barışı açısından büyük önem taşıdığı kesin.

Buna rağmen Rusya konusunda uyanıklık gösteren Strauss'un da Batı Almanlara görüşünü kabul ettirmekte güçlük çektiği bir gerçek. Bugüne kadar içte halka baskı yapılmasını, yabancı işçilere karşı sert önlemler getirilmesini savunan Strauss, Şili diktatörü Pinochet gibi faşist yönetimlerin Güney Afrika ırkçılarının ve İsrail siyonistlerinin Rus yayılmacılığı karşısında direnebileceğini iddia ediyor. Strauss'un "anti-komünizmi" de içeren bu tutumu, Sovyet yayılmacılığı konusunda sözlerinin etkisini zayıflatıyor. Seçmenlerin kendisini desteklemesini engelliyor.

Hindistan'ın Sovyetlerden silah alması Pakistan'ı kaygılandırdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Geçtiğimiz günlerde Hindistan, tarihinin en büyük silah alımını yaptı. Buna göre Hindistan Sovyetler Birliği'nden 1.6 milyar dolarlık askeri malzeme satın alacak. Hindistan bu alımı, Sovyetler Birliği'nin sağlayacağı 17 yıl vadeli ve yüzde 2,5 faizli kredi ile gerçekleştirecek.

Hindistan'ın Sovyetlerden alacağı silahlar arasında en son model T-72 tankları, havadan havaya ve karadan karaya füzeler, tanksavar füzeler ve elektronik gereçler var.

Gözlemciler, bu anlaşmanın başlangıcının bir yıl öncesine dayandığını, bu yüzden suçun tamamen Gandi'ye yüklenemeyeceğini belirtiyorlar. Öte yandan, aynı kaynaklar, Hindistan'ın daha önce de İngiltere ile 40 Jaguar uçağı satın alma ve 100 tane de imal etme konusunda bir anlaşma yaptığını hatırlatıyorlar. Hindistan, İngiltere'den ayrıca Harrier tipi dikine iniş-kalkış yapan savaş uçakları alacak ve 5 Avrupa ülkesiyle denizaltı üretmek üzere bir mukavele imzalayacak. Bu arada, bir Hindistan heyeti de Fransa'dan havadan-havaya füzeler almak için görüşmelerde bulunuyor.

Hindistan bu silah alımını, savunma harcamalarının Gayri Safi Milli Gelirinin yüzde 3.5'u olduğunu ileri sürerek haklı çıkarmaya çalışıyor. Hindistan ayrıca, bu değerin Pakistan'da daha yüksek olduğunu savunuyor.

PAKİSTAN KAYGILANIYOR

Yine de, bu sözler Pakistan'ın korkularını dindirmeye yetmeyecek. Hele ABD yönetiminin son zamanlarda Pakistan'a karşı takındığı tutum düşünülürse.

Bilindiği gibi bu yılın başlarında, Afganistan işgalinden sonra Pakistan'a giden ABD yetkilileri, bu ülkeye yüzde 11 faizli 200 milyon dolarlık askeri yardım önermiş, Pakistan Devlet Başkanı da bu öneriyi "çerez" diye niteleyerek, geri çevirmişti. Buna rağmen, Pakistan ABD'den modern silah alma çabalarını durdurmuş değil. Öte yandan, Ziya Ül Hak Fransızların Mirage uçağı satma önerisini de inceliyor. Ancak Fransa'nın nakit para istemesi anlaşmayı imkansızlaştırıyor.

Afganistan işgali de Pakistan'ın kaygılarını artırıyor. Bu silah alışverişinin, Hindistan'ın Afganistan konusundaki uzlaşıcı havasını derinleştireceği belirtiliyor. Hindistan ise bunun Afganistan işgaliyle bölgede meydana gelen durumla bir ilgisi bulunmadığını ileri sürüyor. ancak Hindistan altkıtasında geçmişte ne zaman silahlanma hızlansa, bir savaş patlak verdiği de gerçek.

CARTER HİNDİSTAN'I SOVYETLERE BIRAKMAK İSTEMİYOR

Öte yandan, Başkan Carter'ın da, Hindistan'ı tamamen Sovyetlerin kucağına itmemek amacıyla dikkatli davrandığı görülüyor. ABD yakın zamana kadar, Pakistan'ın da baskısıyla daha önceden Hindistan'a sattığı zenginleştirilmiş uranyum sevkini durdurmuştu. Uranyumun atom bombası yapımına yol açabileceği gerekçesiyle alınan bu durdurma kararından Carter son zamanlarda vazgeçti. Şimdi mesele ABD Kongresinin de Carter'ın bu kararını onaylamasında yatıyor.

ABD'nin, Sovyetlerin bölgedeki son ilerlemelerinden sonra aldığı diğer bir karar da, Çin'e askeri malzeme satma yolunda. Washington şu anda Pekin'e henüz silah satmıyor. Ancak Çinli yetkililerin de belirttiği gibi bu "ambargo" pek uzun sürmeyebilir.

Yeni bir "dünya" doğar mı?

Ragıp Duran

Sonunda sandıktan Claude Julien çıkmış. 1983'ten itibaren "Dünya"ya C. Julien hükmedecek.

"Dünya" dediğim Fransızların ünlü yayını, bizim mesai dostumuz "Le Monde" gazetesi.

Bir süre önce seçim yöntemi ilginç olduğu için konu ile ilgili bir yazı yayınlamıştık. Gazetenin yazarları, muhabirleri ve diğer çalışanları bir şirket kurup "Le Monde"a hisssedar olmuşlar. Genel yayın yönetmenini de bu hissedarlar seçecek. O zaman bir de genel yayın yönetmeni adaylarını tanıtmıştık: Fontaine, Amalric, Julien, Jacop, Fabra...

Ama bir süre hiç bir aday gerekli çoğunluğu sağlayamadı. Orada da habire turlar döndü. Biriki dostumu merak salmış her gördüklerinde "Kim seçildi?" diye soruyorlardı. Aslında pek o kadar önemli bir konu değil ama işte merak.. Sonra "Le Monde"un ünü Fransa'yı taşmış. Türkiye'de de 450 okuyucusu var.

Şimdi meraklılar tatmin oldu.

Claude Julien nasıl bir adam mı? Biraz Sovyet yanlısı ve sofu şekilde ABD düşmanı bir yazar. Kendisinin yönettiği "Le Monde Diplomatique"in herhangi bir sayısı okuyanlar, bu yargıya kolayca katılır. Gazetenin aylık uluslararası siyaset ekinde bol bol revizyonist ve troçkist imzalara rastlanır. Ve bu yazarlar, imzalarının yanına bir de ünvanlarını oturturlar: Paris Üniversitesi Profesörü, Asistan, Milli Bilimsel Araştırmalar Merkezi Üyesi (CNRS), Akademi üyesi...vs...

O ilk yazıda bunları kısaca belirttikten sonra şöyle bir sonuç da çıkartmıştık: Başına kim gelirse gelsin "Le Monde"un çizgisi değişmez. Demokrasi, insan haklarına saygı, Üçüncü Dünya ile dostluk ve ılımlı bir solculuktur "Le Monde"un ideolojisi. Doğru değilmiş bu sonuç. Geçenlerde bir Fransız dergisinin yazarı ile tartıştık bu konuyu.

Fransız gazeteci seçim sonuçları belli olmadan şöyle konuşuyordu:"Geçenlerde Amalric ile yemekte beraberdim. En fazla kazanma ihtimali Claude Julien'inmiş. Julien adayların hem en genci hem de şimdiye kadar yapılan turlarda en fazla oyu alan aday. Ancak bir şey var. Claude Julien'in seçilmesi halinde aralarında Amalric, Jacop hatta Fontaine'in de bulunduğu 40 kadar gazeteci "Le Monde"dan ayrılmayı düşünüyor."

Gazeteci bir de şu bilgiyi vermişti: Fransız basın yasasında "Hür irade maddesi" diye bir madde var. Bu madde uyarınca basın kuruluşlarında çalışanlar, eğer yöneticiyse siyasi, felsefi ve ideolojik anlaşmazlığa düşerse, büyük bir meblağ tutan tazminat hakkını isteyerek gazeteden istifa edebilir.

Bir söylentiye göre, 40 gazeteci "Le Monde"dan alacakları yüksek tazminat meblağı ile yeni bir gazete kurmayı tasarlıyorlar. Böylece tazminatlar yeni gazetenin sermayesi olacak, tabii bu arada "Le Monde"da mali bakımdan büyük ölçüde sıkıntıya girecek.

Belki de Claude Julien'in "Le Monde" gazetesi, Rus tankları Basra Körfezine doğru inerken "Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki vahşetini" teşhir edecek. Ama o zaman Amalric, Jacob ve Fontaine gibi Kremlin'in amaçlarını çok iyi bilen gazeteciler ne yapacak? Yeni bir "Dünya" doğar mı?

Bu soruya şimdiden yanıt vermek güç. Ama şu bir gerçek ki artık gazete yönetimlerinin taa içlerine kadar yansıyan yeni siyasal saflaşma, yanlış hedefte ısrar edenleri çökertecek, gerçek tehdide dikkat çekenleri ise haklı çıkaracak kadar güçlüdür.

1983'de "Le Monde" ne yazacak? Kahinler belki bilir.

Ancak herkesin bildiği ve inandığı, 1983'de de demokrasi, insan hakları ve bağımsızlık, dünyanın bir çok basın-yayın organında olduğu gibi Fransa'da da bir gazete tarafından ilke edinileceğidir.

sorular? cevaplar

Devrimciler herkesle ittifak yapar deniyor. Bu doğru mudur?

Hayır böyle söylemek doğru değildir. Eğer şöyle söylenseydi doğru olabilirdi: Devrimciler o gün için halkın başdüşmanı olan güçlere karşı herkesle ittifak yaparlar. Çünkü bu halk düşmanı güçleri yenmek için en geniş desteğin ve birliğin sağlanması gerekir. Eğer bu birlik sağlanamazsa bundan halkın düşmanları yararlanacaklar, karşılarındaki dağınık güçleri rahatlıkla ezebilecekler. Bu nedenle devrimciler her dönemde belli bir baş düşman tespit ederler ve bu düşmana karşı birleşilebilecek bütün güçlerle birleşme siyaseti, yanı birleşik cephe siyaseti izlerler.

Belli bir dönem baş düşman olan bir siyasi güç, değişen şartlarda baş düşman olmaktan çıkabilir ve hatta halkın yeni düşmanlarına karşı ittifak yapılabilecek bir güç haline gelebilir. Dünyada her şey değişir. Şartlar değişir, bu değişen durumlara göre devrimciler de taktiklerini, dostlarını ve düşmanlarını yeniden belirlerler. Eğer böyle bir tutum takınılmasaydı, taktiklerde değişiklikler yapılmasaydı, devrimlerin zafere ulaşması imkansız olurdu. Hele hele devrimciler, duygusal davransalardı ya da kan davası gütselerdi, yeni müttefikler kazanamazlar, herkesle kavgalı olurlar ve bu nedenle devrimi başarıya ulaştıracak bir yol izleyemezlerdi.

Mesela Çin devrimi sırasında 1928'den itibaren Çin halkının baş düşmanı Çan Kay Şek'ti. Ama Japonların 1931 yılında Mançurya'yı istila etmelerinden sonra Mao Zedung, Çin halkının baş düşmanının artık Japon faşistleri olduğunu açıkladı ve Çan Kay Şek'e birleşik cephe kurma çağrısında bulundu. Çan Kay Şek, başlangıçta bu çağrılara kulak asmadı. Tersine bu çağrılara katliamla, gerici saldırılarla karşılık verdi. Mao Zedung ise, bir yandan Çan Kay Şek'in saldırılarına karşı koydu, bir yandan da çağrılarını yineledi. Ancak, 1938 yılında Çin halkının zorlamasıyla Çan Kay Şek ittifak kurmaya razı oldu.

Bu ittifak Japon emperyalistlerinin Çin'den kovulduğu 1944 yılına kadar devam etti. Bundan sonra şartlar değişti. Yeniden Amerikan emperyalizmi ve Çan Kay Şek, Çin halkının devrimi ilerletmek için yenmesi gereken baş düşmanlar haline geldiler. Görüldüğü gibi, Japonlar Çin'i istila ettiği şartlarda Çan Kay Şek ile ittifak yapmaya çalışmamak ne kadar hata ise, Japonlar kovulduktan sonra ve Çan Kay Şek halkı bastırmak için harekete geçtikten sonra, hâlâ onunla ittifak yapmaya devam etmek o kadar hata olurdu. Bütün ittifaklar şartlara bağlıdır. Bu konuda hiç bir saplartı olamaz, hiç bir reçete geçerli sayılamaz.

Tur tur Batur

(Baştarafı 1. sayfada)

sonra herkes dağılacak.

— CHP yüklenecek diyorlardı bizim çocuklar.

Yüklensin bakalım!

Ne güzel bir yoldan geçmiştim, Meclis yapısına varıncaya kadar bol bol sulanan otlar yemyeşildi. Hatta su kaldırımlara bile taşmıştı. Serinletici. Kestane ağaçlarının çiçekleri, eğik Kuvayı Milliye kalpakları gibiydi.

Ne güzel ne umut verici bir yoldu.

Toplantı salonunda, deniz feneri gezdirir gibi, gözlerimi gezdirdim. Frağının içinde hayli erimiş (neden o kadar erimiş ki) bir Cahit Karakaş Başkanlık kürsüsündeydi.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel sine-i partide oturuyordu. Üç günden beri hükümetin oturduğu yerde oturmuyormuş nedense.

Tasalı bir Turan Güneş'in yüzünden düşen bin parça olurdu. CHP'nin genç ümidi Metin Tüzün arkalarda, sandalyesine nekahat şezlonguna uzanır gibi uzanmıştı. Çok yorulmuştu, Baturcu olmayan bazı partililerini ikna etmek için, hatta bazı Ankara'yı terketmek isteyen tabii senatörleri.

* * *

— Ne var ne yok diye sordum arkadaşlara.

Gençtiler, heyecanlıydılar. Gözle görüleni kabul ediyorlardı. Pek yargı yürütmeden. Oysa bence, CHP varını yoğunu kullanmıştı. Varından yoğundan sonra ne kullanacaktı ki?

Genç arkadaşlar öykü aşamasına geçtiler:

— Diyarbakır Milletvekili Yaşar Gözmen, Oğuzhan Asiltürk'le yumruklaştı dediler.

İkisinin yumruğundan da ne olacaktı? İkisi de MSP'li. Yaşar Göçmen hani geçenlerde benzinciye meydan okuyan politikacı değil mi?

Oğuzhan Asiltürk yazık, ille Batur'a oy atsın diye son derece kardeşane bir niyetle, arkadaşının yanına oturmuşmuş, tartışma kavgaya dönüşmüş:

— Özgür irademi kullandırmak istemiyorsunuz diye isyan etmiş partili arkadaşı.

Kürsüden, monoton bir ses sıralıyordu:

— Trabzon... Kemal Cevher... Ömer Çelikoğlu... ve birinci tur geçmiş turlara bir tane daha sonuçsuz tur eklemek üzere sürüp gidiyor.

Muhsin Batur gerginliğini iyi idare ediyor, sıranın üstünde nikah yüzüğünün parıltısı, altın saatinin parıltısına özdeş, ellerle, tambura çalıyor. Önünde Napolyon'un Sente Elena adasındaki son günlerini anımsatan bir Ahmet Yıldız ona bir şeyler anlatıyor. Milli Birlikçiler bugün birbirlerine çok benziyorlar herbirinde görevlerini yapmış bir hava var. Eski bağımsız bakanlar Batur'a gidip geliyor orta sıralarda has menacer Uğur Alacakaptan bacakları biraz ayrık yan oturmuş, mangala kahve sürmüş gibi bekliyor. Turun sonuçlanmasını.

Kürsüdeki ses sayıp döküyor:

— Urfa Necmettin Cevheri, Celal Paydaş...

Birinci tur Meclis üyeleri için sona erdi, bir çırpıda Senato üyeleri de oy attılar.

Sayım faslı başladı. Ne güçtür beklemek bekleyen için.

Başıyla, beline kadar selam veren umutluca bir Ecevit salona girdi.

Birinci turun sonucu şimşek gibi çaktı: Muhsin Batur 303 oy, Faik Türün 235 oy almıştı.

Bence, bundan sonra, oylar düşüş gösterecekti.

Akşam İhsan Sabri Çağlayangil, Marmara Köşkünde sürelerini doldurmuş beş senatör onuruna yemek verecekti. Batur bu beşten biriydi.

CHP'liler hem umutluydu, hem endişeli. Muhsin Batur gülüp şakalaşabiliyordu.

Birden kulağıma biri mutlu bir sesle fısıldadı:

— Çatlak kapatıldı, CHP çatlağı kapattı.

O anda fenalaşmış olan Metin Tüzün'ü götürdüler.

O şekilde kapatılmıştı ki çatlak, ikinci turda Muhsin Batur'un oyları 298'e düşmüştü. Bu da böyle bir çatlakmış işte.

Muhsin Batur, Çağlayangil'in verdiği veda yemeğini hakkını vere vere yiyebilecekti.

Gene kazançlıydı. Seçimde, CHP'den, her yerden liste başı olabilecekti artık. Onu kontenjandan koymaya bile kıyamayanlar, baş tacı edeceklerdi artık.

... Kuvayı Milliye kalpakları gibi eğiliyordu hâlâ dallarda kestane ağaçlarındaki çiçekler. Çimenler gene yemyeşildi. Vatandaş gene kendi derdindeydi.

Meslek...

(Baştarafı 3. sayfada)

Öğrenciler meslek liselerindeki sorunları ve ÜSS'de olan eşitsizlikleri şöyle anlattılar:

"Meslek liseleri Bakanlığın kararı ile lise statüsüne geçti. Fakat derslerde bir değişme olmadı. Bugün meslek liselerinde iki çeşit ders vardır. Birisi meslek dersleri diğerleri ise normal liselerde görülen dersler.

"Meslek okullarında meslek derslerine ağırlık verilmiştir. Fakat meslek liselerinden mezun olup da kendi dalıyla ilgili bir yüksek okula girmek isteyen öğrenciler, bu okullara genellikle fen puanı ile öğrenci alındığı için, başarılı olamıyorlar. Çünkü meslek liselerinde matematik, kimya, fizik gibi dersler çok azdır. Oysa sınavlarda bu sorulara ağırlık veriliyor. Dolayısıyla normal liselere nazaran belli bir dalda -mesela makine dalında- biz normal liselerdenı daha bilgili olduğumuz halde onlar o okullara girebiliyor, biz puan tutturamadığımız için giremiyoruz."

Öğrenciler ÜSS ve meslek liselerinin taleplerini şöyle sıraladılar:

1- Meslek liselerinden mezun olan öğrencilere kendi dallarıyla ilgili yüksek okullarda özel kontenjan ayrılmalı.

2- Meslek liselerinde kültür (fen,sosyal) dersleri fazlalaştırılmalı.

3- Meslek liseleri için parasız özel kurslar açılmalı.

4- Meslek liselerinde öğretim düzeyi yükseltilerek, pratiğe yönelik öğretime ağırlık verilmeli.

5- Meslek liselerinden mezun olan öğrenciler için devlet eliyle iş sahaları açılmalı. Üniversiteye giremeyenler bu işlere alınmalıdır.

Şair Nedim İlkokulu halkoyunları ekibi Valilik salonunda gösterilerini yaparken ve gösteriyi izleyen Vali Nevzat Ayaz. (Fotoğraf: Metin Aktaş)

Devlet Konservatuarı yararına düzenlenen çocuk şenliği bugün yapılıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

ŞAİR Nedim İlkokulu Gaziantep Halkoyunları ekibi İstanbul Valisi Nevzat Ayaz'ı ziyaret ederek Çocuk Şenliğine davet ettiler. Ayaz'a çiçek veren ekip daha sonra Vali, valilik çalışanları ve basın mensupları önünde vilayet salonunda oyunlardan küçük bir gösteri yaptılar.

Bugün saat 14.00-18.00 arasında Spor ve Sergi Sarayında yapılacak olan Çocuk Şenliği, Vali Nevzat Ayaz ve Milli Eğitim Müdürlüğünün işbirliği ile Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği yararına düzenleniyor.

Çocuk Şenliğine bircok okuldan koro, folklor, müzik grupları Devlet Konservatuvarları, bale ve müzik bölümlerinin gösterileri ve Türkan Şoray, Özdemir Erdoğan, İbo, Nejat Uygur gibi sanatçılar da katılıyor.

Aşağımülk...

(Baştarafı 3. sayfada)

2 Haziran günü assubay aynı köylüleri yeniden gözaltına aldı. Bulut, köylülerden Güler Üveyik'i tabanca kabzasıyla kıyasıya dövdü. Yanağı parçalanan Güler Üveyik'in annesi Ayşe Üveyik Pazarcık Savcılığına başvurarak oglunun doktora sevkini istedi. Ancak, Pazarcık Jandarma Komutanı Üsteğmen İsa Öztürk, Savcılığın emrine rağmen Üveyik'i doktora sevketmedi. Bunun üzerine Güler Üveyik'in ağabeyi Arif Üveyik Savcılığa bir dilekçe vererek Orhan Bulut hakkında şikayette bulundu. Savcılığın havale ettiği dilekçeyi götüren Arif Üveyik'i Jandarma Komutanı Üsteğmen İsa Öztürk döverek hakarette bulundu. Arif Üveyik bu kez Savcılığa başvurarak doktora sevkini istedi. Ancak Savcılığın sevkine rağmen, Pazarcık Sağlık Ocağı Tabibi de "bir şeyi yoktur" diyerek Arif Üveyik'e rapor vermedi. Arif Üveyik 3 Haziran günü bir dilekçeyle Kahramanmaraş Cumhuriyet Savcılığına başvurarak Devlet Hastanesine sevkini istedi. K. Maraş Devlet Hastanesi 3 Haziran 1980 tarih ve 1329 sayılı bir raporla Arif Üveyik'e "8 günde iyileşir" raporu verdi. Raporda, "Sağ göz selerasında küt travması sonucu meydana gelen ekimoz, burun üzerinde, sağ şakakta küt travması neticesi ekimoz, ve burunda pulpasyonla hassasiyet, alt ve üst dudakta iç bucasında küt travma sonucu meydana gelen ödem ve raddi yara tespit edildi. Genel durumu iyi, şuuru açık ve hayati tehlikesi olmayan hasta 8 günde iyileşir." deniyor

MHP Çorum'u...

(Baştarafı 1. sayfada)

amın önlendigi belirtildı.

OLAYLAR NASIL BAŞLADI

Çorum'da ilk olaylar Gün Sazak'ın öldürülmesinden bir gün sonra başladı. MHP'liler Gün Sazak'ın öldürülmesini protesto bahanesiyle 28 Mayıs günü korsan miting düzenlediler. Korsan miting sırasında Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Binası tahrip edildi. Parti binasının tahrip edilmesi üzerine Emniyet Müdürü ile görüşen Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Başkanı "bir şey yok" cevabını aldı.

MHP'lilerin ikinci saldırısı 29 Mayıs günü akşam saat 18.30 sıralarında gerçekleşti. Dinçtur Seyahat şirketine ait otobüsten inen MHP'liler Azap Sokaktaki kahveye gittiler. Daha sonra kahveden çıkan MHP'liler "Sazaklar Ölmez" diye sloganlar atarak şehir merkezinde bulunan "Bahar Kitabevini" tahrip ettiler. Kitapevi sahibi Mustafa Karakurt önlem alınmasını istedi. Ancak polisler "Toplumsal olaydır bir şey yapamayız" diyerek olay yerinden ayrıldılar. Saldırganlar ise, Azap Sokakta bulunan kahveye gittiler.

Aynı gün Servet Yıldırım adlı bir genç MHP'li komandolar tarafından Çöpçüler mevkiinde öldürüldü.

Öte yandan aynı gün adliyede İmamhatip Lisesinde dövülen bir öğretmenin davası sırasında komandolar çevreyi sardı. Adliyeden çıkan sol eğilimli kişiler MHP'li komandoların saldırısına uğradı. Saldırıya uğrayanlar Milönü semtine doğru kaçmaya başladı. Görgü tanıklarının anlattığına göre, olaya müdahalede bulunmayan polis kaçmaya çalışanların üzerine ateş etti ve bir kişi yaralandı. Olay üzerine Milönü'nde kalabalık bir grup toplandı. Polis topluluğu dağıtmak istedi. Ancak kalabalık dağılmadı. Olay yerine daha sonra askeri birlikler sevkedildi ve topluluk dağıldı. Topluluk dağıldıktan kısa bir süre sonra kırmızı bir Renault marka otomobilden halkın üzerine ateş açıldı. Tesadüfen yaralanan olmadı. Bu olaydan sonra Milönü semtinde yollara barikatlar kuruldu. Barikatlar savunma amacı ile kurulmuştu.

Gece MHP'lilerin saldırıları devam etti. Çok sayıda işyeri tahrip edildi ve yağmalandı. Yağmalanan işyerleri arasında av tüfeği, satır, bıçak satan dükkanlar da bulunuyordu.

OLAYI YAŞAYANLAR ANLATIYOR

Tahrip edilen işyerleri arasında bulunan Çorum gazetesi sahibi Yeter Ilıman'ın eşi Rıza Ilıman gördüklerini şöyle anlattı:

"Bahar Kitabevini tahrip edenler daha sonra Çorum gazetesinin bulunduğu binaya geldiler. Önce taşladılar, arkasından silahlı bir grup geldi ve işyerini taradılar. Gazetenin matbaası kurşun yağmuruna tutuldu. İçerde bulunan işçiler makinelerin arkasına saklanarak canlarını kurtardılar. Yetkililerden önlem alınmasını istedik. Ancak herhangi bir önlem almadılar." Rıza Ilıman gazetenin bir milyon yüz bin lira zarara uğradığını da sözlerine ekliyor.

Dükkanı tahrip edilen Bahar Kitabevi sahibi Mustafa Karakurt ise gördüklerini şöyle özetledi:

"İşyerim tahrip edildikten sonra polisler tespite geldiler. Bu sırada saldırganlar tekrar geldiler ve dükkanım tahrip etmeye devam ettiler. İçerde bulunan polisler kaçtı. Ben de bodruma indim Sonra bir arabayla kaçtım. Dükkanım tamamen yağma edildi. İçinde hiç bir şey kalmadı. Birbuçuk milyon lira zararım var."

İki polisin ölüm olayı ile ilgili olarak görevden alınan Emniyet Müdürü ise, iki polisin teröristlerin açtığı ateş sonucu öldürüldüğünü söylemişti.

Olaylar cumartesi ve pazar günleri devam etti. Cumartesi günü Sosyal Sigortalar önünde toplanan MHP'liler Milönü halkına karşı bombalı, tabancalı olarak saldırıya geçtiler. Saldırı sabaha kadar devam etti, halk saldırganları püskürttü.

Dört gün süren olaylar sonucu altı yurttaş hayatını kaybederken, onlarca işyeri de tahrip edildi ve yağmalandı. Saldırganların büyük çoğunluğunun Çorum'un dışından geldikleri belirtiliyor.

Bodur...

(Baştarafı 3. sayfada)

çalışmasına bağlıdır. Ancak günümüzdeki faiz hadleri bile sanayiciyi Batıya oranla çok güç durumda bırakmaktadır.

"Faiz üretimde önemli bir maliyet girdisidir. Günümüzde krediye büyük talep vardır. Bu talep faiz hadlerini zorlamaktadır. Bankalar da çeşitli kombinezonlarla sanayiciye, krediye ihtiyacı olana yüksek faiz uygulayarak kredi vermektedirler. Faiz hadleri serbest bırakılınca kredilerin faizleri de kamçılanacaktır. Bundan tüccarın fazla zarar görmesi beklenemez. Ancak kredi faiz hadlerinin artması özellikle sanayide olumsuz etki yapacaktır."

Kararın uygulanması sonucunda maliyetin artacağını da belirten Bodur, bunun enflasyon üzerinde olumsuz etki yapacağını ve sanayicinin zararlı çıkacağını kaydetti.

KARARIN YARARLI YÖNÜ

İSO Meclis Başkanı faiz oranlarının serbest bırakılmasının yararlı bir yöne bulunduğunu da sözlerine ekleyerek, bankerlerin denetimsiz olarak uyguladıkları faiz oranları nedeniyle özellikle küçük ve orta tasarrufların bankalardan bankerlere doğru kaydığını belirtti. Bu kararla bankaların bankerlerle rekabet edebileceğini ve bu tasarrufların bankalara yönelebileceğini kaydetti. Bodur şunları söyledi:

"Fakat sermaye piyasasında Batıda olduğu gibi sağlam kuralların bulunmaması, Türkiye'nin bünyesine uygun düzenlemelerin yapılmamış olması bankaların bankerlerle rekabetine olanak vermeyecektir. Bu şekli uygulayarak bankaları bankerlerin yanına çekmek yerine, bankerlerin bankalara yakın bir orta yöne çekilmesi gereklidir.'

Kissinger...

(Baştarafı 3. sayfada)

bunalımından daha büyük bir tehlike teşkil ettiğini hatırlatan Kissinger, rehinelerin yalnızca Amerika'nın sorunu olduğunu ancak, Afganistan'ın tüm sanayileşmiş ve demokratik dünyayı tehdit edebileceğini kaydetti:

Toronto'da düzenlenen bir basın konferansında konuşan Kissinger, Batı'nın yüz yüze bulunduğu ana sorunun askeri güçlerdeki dengesizlik olduğunu söyledi ve "Sovyetler Birliği'ne jeopolitik nitelikteki taarruzun sona erdirilmesi gerektiğini göstermemiz gerekmektedir" dedi.

TİKP Şişli...

(Baştarafı 1. sayfada)

vimin etrafında sürekli şüpheli şahıslar dolaşıyor ve evim sürekli göz hapsinde tutuluyor. Çevrede dolaşan şüpheli şahısların aranan kişiler ve cezaevi firarisi olabileceğini sanıyorum.

DUR İHTARINA UYMAYAN İGD ÜYESİ ÖLDÜRÜLDÜ

Adapazarı'nın Hasırcılar Mahallesinde gece bir bildiri dağıttığı sırada polisin "dur" uyarısına uymayan İGD'li Memduh Gündoğan, açılan ateş sonucu vurularak öldü.

Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)

şullara bağlayacaklar" dedi.

Ecevit, CHP Ortak Grup toplantısında yaptığı konuşmada, MHP'nin AP yönetiminin siyasal işbirlikçisi olduğunu belirterek şöyle dedi:

"MHP'nin oyun içindeki oyunu şöyle: Bir yandan, gücünün yettiği yerlerde iç savaşı başlatmak, bir yandan da mücadeleyi 'sine-i millet'te yürütme gerekçesiyle Meclisi terketmek... Tabii, Meclisi terketmeleri, hükümetin zamanı gelmeden düşmesine neden olacak. Bunu da göze almaları beklenemez. Onun için Meclise dönmeyi birtakım koşullara bağlayacaklar. Bu koşullar üzerinde bir gizli ve danışıklı pazarlık olacağı şimdiden anlaşılmıştır. Devleti MHP'nin militan gücüne tam teslim etme pazarlığı olacaktır bu..."

Ecevit daha sonra AP ve MHP nın bu oyunun önünde en büyük engel olarak Türk Silahlı Kuvvetlerini gördüğünü belirterek, ordunun ve genellikle Sıkıyönetimin yansız ve demokrasiye bağlı olduğunu söyledi ve konuşmasını şöyle sürdürdü:

"O danışıklı pazarlıkta, MHP Demirel hükümetini, silahlı kuvvetlerin ve Sıkıyönetimin bu tutumunu değiştirmeye zorlayacak. Hükümetin o yönde girişimlerde bulunabilmesi için de bilindiği gibi, belli bir tarihi beklemek gerekiyor. İşte zamanlama bu açıdan önemli."

Ecevit konuşmasında, hükümetin artık tamamen boşlukta kaldığını ve Cumhurbaşkanı seçildikten hemen sonra düşürülebilecek noktaya geldiğini de söyleyerek, "Belli bir zamanlama yapan Demirel, o zaman gelinceye kadar hükümette kalabilmek için her şeyi göze alıyor" dedi.

İşkenceyi iş...

(Baştarafı 3. sayfada)

işkence izlerini gösterdiler. Karakolda görevli bazılarının isimlerini verdiler.

26 Nisan tarihinde CHP Genel Merkezinde işkenceleri basına anlatan Uğur ve Güzel Yıldız kardeşler işkencelerin başında Başkomiser Hüseyin Bayram olduğunu söylediler. Yusuf Balta isimli MHP'linin de karakolla ilişkisinin bulunduğunu açıkladılar.

14 Mayıs günü Tuba ajansında yapılan basın toplantısında ise ODTÜ işçisi İbrahim Koç kendisine işkence yapıldığını anlatarak, "İşkence Komiser Muavini Hasan Akbulut'un gözetiminde yapıldı" dedi.

4 YURTTAŞA YAPILAN İŞKENCE

En son olarak da Terziler Derneği Başkanı Nurettin Arslan ağabeyi Hakkı Arslan, Hayri Demirci ve Mustafa Kılıçarslan evlerinden alınarak Kayaş Karakoluna götürüldü. Karakolda olanları Nurettin Arslan'dan dinleyelim:

"Evde yapılan aramada bir şey bulunamayınca karakola götürüldük. Geçenlerde 1 kişi öldü, siz mi öldürdünüz dediler. Biz kabul etmedik. O zaman isim verin dediler.

"Bu mahalleden gidin yoksa sizi öldüreceğiz dediler. Daha sonra bizi zemin kata indirdiler. Orada falakaya yatırdılar. Coplarla sabaha kadar dövdüler. Kulağıma vurulan yumruklar yüzünden kulağım duymuyor."

Nurettin Arslan, işkence yapanlardan birisinin isminin İsmail olduğunu söyledi.

Arslan, ifadenin önceden yazılmış olduğuna da dikkati çekti. Terziler Derneği Başkanı bölgede görevli Osman isminde bir piyade asteğmeninin isim tespiti yaptığını, tespit edilenlerin de karakola çekilerek polis tarafından dövüldüğünü söyledi.

Arslan "Biz işkence görürken, 3 kadının daha karakolda dövüldüğünü gördük. Öğrendiğimize göre bunlar MHP'lilerin zulmunden şikayetçi olmak için gelmişlerdi. Ayrıca isminin Aydın olduğunu bildiğim bir genç de dövüldü" dedi.

Yazar...

(Baştarafı 3. sayfada)

mamlayıcısıdır.

"Bu kararla tasarrufların bankalara kanalize edilmesi büyük ölçüde teşvik edilmiş olmakla beraber tasarrufların bankalar vasıtasıyla ekonominin genel tercihlerine ve ihtiyaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için kredi sistemimizde başka düzenlemelere de ihtiyaç vardır.

"Bu karara göre faiz oranları ekonomik gerçeklere uygun değere ulaşacaktır. Ancak teşvik gören yatırım ve faaliyetlerin olumsuz yönde etkilenmemesi için mevduat munzam karşılıklarının sektörlere göre değişik oranlarla uygulanması ve yine teşvik edilen alanlar için önemli ölçüde faiz sistemi getirilmesi yerindedir.

"Diğer taraftan bu yaklaşım karşısında tahvil faizlerinin sabit tutulmasının doğuracağı sonuçları ciddi olarak değerlendirmek gerekir.

"Tamamen yeni bir uygulama olarak hamiline yazılı mevduat sertifikaları getirilmesi, muhtelif sebeplerle gayri-resmi kalan paranın spekülatif ve gereksiz tüketim alanlarına gitmesi yerine banka mevduatına dönüşerek ekonominin hizmetine girmesini belli ölçüde sağlayabilecektir."

Sıkıyönetim...

(Baştarafı 3. sayfada)

13 gün içinde yakalanan 36 sağ görüşlü kişi ise Murat Çillaroğlu adlı çocuğun ölümüne sebep olmak, çeşitli çatışmalara katılmak, 2 kişiyi yaralamak, ortaokul öğrencilerini darp etmek, darp ve tehdit yoluyla davetiye satmak suçlarından sanıklar.

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından yapılan açıklamada, yakalanan kişilerin üst ve evlerinde yapılan aramalarda 21 adet tabanca, 185 mermi, 1 mavzer, 7 dinamit lokumu, 10 adet dinamit kapsülü ve fitili, 1 adet el yapısı bomba ve bomba yapım malzemezi ve 3 adet sahte nüfus çüzdanının ele geçirildiği de yer aldı.

Korkut Özal...

(Baştarafı 3. sayfada)

kın yaptığını, gördüğü manzara karşısında görevlileri uyardığında, "Ne yapalım, ağızlarından laf alabilmek için başka çaremiz yok" dendiğini bildirdi.

Korkut Özal, "İşkence hükümetleri aşmıştır. oradakilerin takdirine kalmıştır" dedi.

BM, Filistinli...

(Baştarafı 3. sayfada)

mesinde ısrar ettiklerini hatırlattı.

Halil, Avrupa'nın Ortadoğu'da oynayacağı rol konusundaki bir soruya, Filistin meselesini çözecek herhangi bir çabayı memnunlukla karşıladıklarını ifade etti. Öte yandan Halil, Avrupa'nın çözüme katkıda bulunmak üzere adım atması gerektiğini, yoksa çözümü engelleyecek girişimlerde bulunmamasını belirtti.

Mısırlı yetkili, Camp Dawid'in İsrail'in kendini bağlı hissettiği tek antlaşma olduğunu, bunun yerine bir yenisinin konamayacağını sözlerine ekledi.

İSRAİL KAYGILI

Batı Avrupa ülkelerinin Filistin Kurtuluş Örgütünü tanımaya yaklaşmalarından ve Ortadoğu meselesine karşı tutumlarını değiştirmelerinden kaygı duyan İsrail hükümeti, Dışişleri Bakanı İzak Şamir'i Avrupa'ya gönderdi.

Şamir'le görüşen Hollanda Dışişleri Bakanı Van Der Klaun AET ülkelerinin şu sırada Ortadoğu'yla ilgili bir girişimde bulunmayacağını açıkladı. Daha sonra Danimarka'ya geçen Şamir, oradan da Belçika'ya gidecek.

İnsanca...

(Baştarafı 1. sayfada)

du. Maaşımızın bugün kaç günlük olduğunu hesaplamaya var mısınız?" dedi.

Özilhan açıklamasında yan ödemelerin yüzde 40 oranında artırılmasının memurların hiç bir sorununu çözemeyeceğini belirterek, "Bugün bu şartlarda yan ödemelerin yüzde kırk artırılması ağza bir parmak bal çalmaktan öte bir anlam taşımıyor" dedi.

Paranın değerini kaybetmesine karşılık enflasyon oranının arttığına da dikkat çeken Özilhan "Bu sorunun çözümü yan ödemeleri artırmak veya kat sayıyı yükseltmekle sağlanamaz" dedi.

Özilhan önerilerini ise şöyle sıraladı: "Pazara, çarşıya, etiketlere sahip olunmalı. Konut sorununa ciddi yaklaşılmalı, sosyal konut üretimiyle birlikte kiralar dondurulmalıdır."

2 KTÜ...

(Baştarafı 1. sayfada)

bacağından hafif şekilde yaralanan Ayhan Turan adlı öğrenciler Trabzon Numune Hastanesinde tedavi altına alındılar. Yetkililer ise her zaman olduğu gibi olayla ilgili soruşturmanın başladığını bildirdiler.

KONYA'DA OLAYLAR

Konya'nın Akşehir ilçesinde Mustafa Kahvecioğlu'na ait eczaneye dün kimliği belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı. Patlama hasara yol açtı.

Cihanbeyli ilçesinde ise Muammer Canlı adlı kişi görüş ayrılığı nedeniyle uğradığı silahlı saldırı sonucu yaralandı.

Içeri Çumra kasabasında ise geçtiğimiz günlerde CHP'li Belediye Başkanı Battal Tekiş'in yaralanması olayını protesto eden esnaf, bir günlük direniş yaparak dükkanlarını açmadı. Bu arada yaralı başkanın sağlık durumunun iyiye gittiği belirtildi.

NİĞDE'DE 5 AYDA 58 SANIK TUTUKLANDI

Niğde Valisi Behçet Güler düzenlediği basın toplantısında son 5 ay içinde Niğde'de 52 anarşi olayının meydana geldiğini, 58 sanığın tutuklandığını belirtti. Daha önce şehirde "kurtarılmış bölge" ilan edilen yerlerde huzurun sağlandığını öne süren vali olayları çıkartanların Niğde'ye dışarıdan geldiklerini belirtti.

Taper-İş Sendikası DİSK'e katıldı

İZMİR (AA)

TARİŞ Merkez ve bağlı kuruluşlarında çalışan büro personelinin örgütlü bulunduğu Taper-İş Sendikasının DİSK'e katıldığı açıklandı. Tariş Genel Müdürlüğünde işe yeni alınan işçilerin sahte üye fişleri ile Taper-İş'e üye olarak yasa dışı yollarla sendikayı ele geçirmeye çalıştıkları öne sürüldü.

DİSK 3. Bölge Temsilcisi Sefer Güvenç ve Taper-İş Genel Başkanı Yurtkan Görsev, dün düzenledikleri ortak basın toplantısında Tariş'te çalışanlara yeni işe alınanlar tarafından baskı yapıldığını ayrıca, Tariş Genel Müdürünün toplu sözleşme hükümlerine uymadığını belirttiler.

İngiliz Kraliyet Donanmasına ait beş gemi İstanbul'a geldi

İSTANBUL (ÖZEL)

İNGİLİZ Kraliyet Deniz Kuvvetlerinin Birinci Filotillasına bağlı beş gemi dün sabah beş günlük bir ziyarette bulunmak üzere İstanbul Limanına geldi.

Tümamiral D. C. Jenkin komutasındaki HMS Antrim, HMS Coventry, HMS Haidad adlı savaş gemileri İstanbul Limanına girerken Selimiye'den 21 pare top atışıyla selamlandılar. Flotilla Komutanı Tümamiral D. C. Jenkin başkanlığındaki bir heyet daha sonra Taksim'deki Atatürk Anıtına çelenk koydu.

Tümgeneral Jenkin gemide düzenlediği basın toplantısında 7 ay sürecek olan turun amaçlarını açıkladı. Jenkin yol boyunca tatbikatlar yaparak Çin'e gidecek olan gemilerin amaçlarından birinin "Dost veya daha az dost" ülkelere İngiltere'nin uzaklara gemi yollama, destekleme iradesi ve yeteneğini göstermek olduğunu belirtti. Jenkin turun ikinci amacının ise İngiltere'nin dostlarına güven vermek olduğunu söyledi.

Jenkin daha sonra, turun 1,5 sene önce tasarlanmasına rağmen Afganistan'ın işgali ve son gelişmelerle birlikte daha çok anlam kazandığını vurgulayarak; "Hint Okyanusu'nda olanlar Avrupa'yı çok ilgilendiriyor" dedi.

Şimdiye dek NATO'nun Kuzey Atlantik bölümünde yoğunlaşan İngiliz gemileri ilk kez Çin'e gidiyorlar. Toplam 2 bin askerin bulunduğu gemilerin güdümlü füzelerle donatıldığı ve oldukça modern olduğu belirtildi.

Atlantik

Otomobil-İş MESS'e bağlı 14 işyerinde grev kararı aldı

İSTANBUL (ÖZEL)

OTOMOBİL-İş Sendikası ile, MESS arasında yürütülen toplu iş sözleşmesinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine, İstanbul, Gebze ve İzmit'te kurulu 14 işyerinde grev kararı alındı. Uzlaştırma Kurulu aşamasının da sonuçsuz kalması üzerine 4 Haziranda alınan grev kararı yasal olarak 12 Hazirandan itibaren yürürlüğe konabilecek. Otomobil-İş'in daha önce MESS'e bağlı Gazal, Makina Takım ve Ak Kardan işyerlerinde başlattığı grevler ise devam ediyor.

Otomobil-İş Genel Sekreteri Sami Ataç konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, grev kararına, MESS'in takındığı dayatmacı tavrın sebep olduğunu vurgulayarak, isteklerinin makul ve karşılanabilir istekler olduğuna dikkat çekti.

PERFEKTÜP GREVİ ERTELENDİ

Öte yandan, Bakanlar Kurulu, Maden-İş Sendikasınca İstanbul Perfektüp Ambalaj Sanayi Şirketinde başlatılan grev uygulamasını 30 gün süreyle erteledi.

Bakanlar Kurulunun dün Resmi Gazetede yayınlanan kararına göre, grev uygulaması, "memleket sağlığı" gerekçesi ile ertelendi.

Bakanlar Kurulu bir gün önce de MESS'e bağlı Simko grevini ertelemişti.

Diyarbakır'da 30 sağlık personeli sürgün edildi

Yürüyemeyecek kadar hasta memuru başka ile sürdüler

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da Numune ve Tıp Fakültesi hastanelerinin çeşitli servislerinde çalışan 30 sağlık personeli Bakanlık emriyle çeşitli yerlere sürgün edildiler. Bu arada ayakta duramayacak kadar hasta olan Faik Akıncı da başka ile sürgüne gönderildi. Diyarbakır'daki ilk sürgünler 15 Mayısda başladı. Sağlık Bakanlığı yıldırım telle 7 hemşireyi çeşitli yerlere atadığına dair İl Sağlık Müdürlüğüne emir verdi. Tel emrinde atamaların kadro fazlalığı nedeniyle yapıldığı öne sürülüyor, boşalan kadroların da derhal doldurulması isteniyordu.

Bunun üzerine Sevinç Güneş, Emine Kuku, Leyla Kunar, Belma Özer, Şaheste Demirtaş ve iki hemşire, haziran aylıklarını yeni görev yerinde almak üzere, sürgün edildiler.

Öğrenildiğine göre sürgün edilen hemşirelerden Belma Özer, daha önce tayinini başka bir yere aldırmış olmasına rağmen sürgün edildi. Sürgün edilen 4 hemşirenin en başarılı hemşireler oldukları söyleniyor. 7 hemşirenin sürgünüyle başlatılan operasyon daha sonra da yenileriyle sürdürüldü.

HAZİRAN AYI BAŞINDA SÜRGÜN EDİLENLERİN SAYISI 30'A YÜKSELDİ.

Bu arada İl Sağlık Müdürlüğüne gelen tel emriyle, boşalan kadroların doldurulması istenmesine ve sürgünlerin "kadro fazlalığı" iddiasıyla yapılmasına rağmen, sürgünler devam ederken, hastanelere 8 yeni hemşirenin tayini yapıldı.

Öte yandan, sağlık personeli arasında başlatılan sürgünlerin, AP Diyarbakır Milletvekili Abdüllatif Ensarioğlu'nun kendi taraftarlarına kadro açmak amacıyla yapıldığı ileri sürüldü. Sağlık personeli arasında başlatılan sürgünler hastanelerde tepkiyle karşılandı. Sürgün edilenler arasında hasta ve yaşlı kişiler de bulunuyor. Sürgün edilenlerden Faik Akıncı'nın iki aydır fizik tedavi gördüğü ve ayakta duramayacak halde olduğu belirtiliyor.

Yine Fevzi Enelçi adlı aşçının 60 yaşında olduğu ve emekliliğine 2 yıl kaldığı öğrenildi.

Tahran...

(Baştarafı 3. sayfada)

ğil, üstün güçlerle müçadele, bilincimizin uyanması, tüm kurtuluş mücadelelerine canlılık verebilme sorunudur. Başladığımız yolda ilerlemeye kararlıyız. Şah ve mallarının İran'a iade edilmesiyle Şah değil emperyalizm mahkum edilecektir."

İran Dışişleri Bakanı, süper devletlerin halkların her başkaldışında güçlerini kanıtlamaya çalıştıklarını, örneğin ABD'nin donanmasını Akdeniz'e, SSCB'nin ise savaş gemilerini Hint Okyanusuna gönderdiğini hatırlattı.

Manisa ÜYD...

(Baştarafı 1. sayfada)

MİSK Bölge Başkanı Atalay Acarok'un da bulunduğu, Kadir Pekkozlak, Ayet Serbest, Turgut Kaplan, Fuat Yavuz, Mehmet Uygun, Ahmet Evren ve Yüksel Yüzgeç adlı sanıklar da, tehditle esnafı kepenk kapatmaya zorladıklarını, halktan ve esnaftan silah tehdidiyle para topladıklarını, bazı mülk sahiplerinden zorla para aldıklarını itiraf ettiler. Ortaokul öğretmeni komando Ahmet Söylemez, ayrıca okulunda öğrencileri boykota sürüklemek istediğini de açıkladı.

Genel-İş...

(Baştarafı 1. sayfada)

duğumuz için direnişe geçtik. 2 maaş ile, iki maaş tutarında ikramiyemiz verilinceye kadar sürdüreceğiz" diyorlar.

Sendika temsilcilerinin ifadeleri alındıktan sonra Sıkıyönetim tarafından gözaltına alınmalarının sözkonusu olduğu da bildirildi.

Şairler

"Yusufçuk" dergisinin haziran sayısında bir okur mektubu var. Genç bir şairin şiir alanında belirebilmesi için her şeyden önce çeşitli yollarla adının "şaire çıkması" gerektiğinden söz ediyor. Mektuba göre, o genç sanatçı iyi yazsın, kötü yazsın, önemli değil. Önemli olan, onun şair olarak tutulması, önerilmesi, ortaya sürülmesi. Bunun yolu da, belli çevrelere girmekten, dostluk ilişkilerinden, belki bazı çıkar durumlarından, içki masalarından geçer.

Ülkemizde, her alanda olduğu gibi, sanat alanında da çok şeyin çıkar ilişkilerine, dostluklara, kliklere bağlı olduğunu söyleyebiliriz. Bunun sonucu olarak, şiir alanında da düzmece adların azalmamış, artmıştır. Hatta, bir adım daha atalım: bugün has sanatla yoz sanatın sınırlarının ayırdedilemez biçimde iç içe geçmiş bulunduğu da doğrudur.

Yine de, sanırım, şöyle bir durum var: okurun sözünü ettiği durum daha çok ortalama sanatçılara, ikinci derecede şairlere ilişkin bir şeydir. Gerçek bir şairin yolunu hiç bir şey kesemez. Soluksuz bir şairi de hiç bir dış etken en ön sıraya getiremez. Açın edebiyat tarihimizi, hele hele, bakın 1940'tan sonraki şiirimizin serüvenine, bunun böyle olduğunu göreceksiniz.

Aslında bütün sanat türlerinde öyledir. Şiirde ise, daha da öyle. Bir yazımda değinmiştim, şiirle öbür türler arasında bir ayırım var ülkemizde bir şairin şairliğine eleştirmenler değil, şairler karar verir. Bir kurumun, bir eleştirmenin, bir dergi ya da gazetenin şair kıldığı güçsüz bir kişi gösterebilir miyiz? Şair kendi yolunu -hem de ilk şiirleriyle- kendisi açar. Şairler bu yeni gelenin yeni bir yetenek olduğunu anlarlar, ve yeni bir şair olarak selamlarlar. Yani kişinin şair olması, belli bir dönemde yazan eski, yeni bütün şairlerin fermanına bağlıdır. O ferman olmasa da, şair, direnerek, ona karşın yine açacaktır kendi yolunu

Okur, dergilerde bazı iyi şiirler yanında kötülerine de raslandığı için, olumsuz yargılara varabilir; kötü yapıtlar yayımlandığı izlenimi içinde olabilir. Dergilerde iyilerin yanında kötülerin de yayımlandığı hatta "biraz daha iyilerin" Kollanmadığı doğrudur. Ama bu kötü edebiyatın finansmanı demek değildir. Bir dergi nedir? Bir dergide bir iki güzel yaratı ürünü, bir iki değerli ve ses getiren yazı yayımlanmışsa, o sayıyı başarılı görmek gerekir. Yıllar öncesi Muzaffer Erdost'un bana söylediği bir söz vardı (Kötü şiirlere, yazılara da yer verdiği için kendisini eleştiriyordum da); dergilerin kötü yazılara da gereksinimi olduğunu söylemişti. Sonra sonra, deneylerim arttıkça, bunu iyice gördüm; bir derginin getirmediği değil, getirebildiği katkılarla değerlendirilmesi gerektiği kanısına vardım. Onun için, okur, bir dergide, kötü öğelerin yanında iyi öğelerin (özellikle onların) hesabını tutmalıdır diyorum.

Yahya Kemal nasıl ortaya çıktı acaba? Eş dost yardımıyla mı? Ya Nazım Hikmet? Gelelim günümüze doğru; Orhan Veli'nin ve arkadaşlarının Varlık'ta ilk şiirlerini yazarlarken bir torpilleri mi vardı? Mallarme, bir torpili olduğu için mi ilk kitabını kendi olanaklarıyla basmak zorunda kalmıştı?

Bakın ne diyorum: her şairin ilk yapıtı, bir kumaşın ilk metresi gibidir. Şair bütünüyle o ilk yapıtta, ilk dizelerde saklıdır. Gerisi boş laf. Ama ikinci derecede bazı şairler üstünde spekülasyon olurmuş, olsun. Bir ölçü değil bu. Gerçek şairler için söylüyorum ben bu sözleri.

"Oluşum" dergisi sahibi

Nisa Kadıbeşegil:

"Başlıca amacımız, genç kuşağı yazına yöneltmek"

Mehmet Yeşil

— Türkiye'de sanat ve yazın dergilerinin durumu konusunda neler düşünüyorsunuz?

— Uzun bir süre sanat dergilerine karşı olan olumsuz tutum, son yıllarda gittikçe azaldı. Bunu birçok yazın dergisinin ortaya çıkışından anlıyoruz.

Birkaç yıl öncesine kadar sadece siyasal nitelikli dergilere olan eğilim yerini, yazın yapıtlarına bırakmakta. Son yılların kağıt, baskı, dergi ve kitap fiyatlarının yükselmesine karşın, nitelikli dergilerin satışlarında bir azalma olmamasına bağlıyorum bunu. Bu arada yazına yönelen genç yazar ve ozanların yapıtlarını yayımlayacak yerler araması, yapıtlarının dergilerde birçok nedenle geç çıkışı ya da hiç yer almayışı, onları kendi aralarında birleşerek dergi çıkarmaya itiyor. Başarılı da oluyorlar. Fakat parasal nedenlerden birkaç sayı çıktıktan sonra kapanmak zorunda kalıyorlar.

Aslında parasal olanaksızlıklar yüzünden kapanan sanat ve düşün dergilerini yaşatmak için elbette ki devlete düşen yükümlülükler var. Bakanlık bu iş için bir fon ayırabilir. Fakat bunun için işin başında olanların sanatı seven, sanatçıya değer veren, özgürlükçü, gerçeklerin yansımasından çekinmeyen, sağduyu sahibi kişiler olmaları gerekir. Böylece iyi hazırlanmış bir kadro, dergilerin daha sağlıklı ve nitelikli olmasına da yardımcı olabilir.

— Sahibi bulunduğunuz "Oluşum" dergisi yıllardır çıkıyor. Derginizin yaşamasını, tutmasını nelere bağlıyorsunuz?

— Evet, "Oluşum" kısa bir süre önce 7. yılına girdi. Düzenli, aksamadan her ayın birinci günü okuyucunun eline geçen bir dergi... Bence nedeni ilk günden itibaren okuyucunun onu benimsemesi ve küçük boyutları içinde, seçilmiş yazı ve şiirleriyle yazın alanında özlemi duyulan bir boşluğu doldurmuş olması. Özellikle genç kuşak yazar ve ozanlarının yapıtlarına, ödün vermeden dikkatli bir ayırımla yer vermesi, hepsinden önemlisi devar nlı olarak aşama yapması. Çok zor ekonomik ev reler geçirmesine karşın okuyucuya önem vermes i. Özveri, özveri, özveri.

— "Oluşu n"un yazın alanında izlediği yayın çizgisi ve baş lıca amacı nedir?

— Amaçla rdan en önemlisi, genç kuşağı yazına yöneltme k, en iyi yazmaya özendirmek, yerli-yabancı yaz arların araştırma ve incelemelerine yer vererek yazın dünyalarını genişletmeye çalışmak. Ne yaz ık ki sayfa sorunu istediğimiz ölçüde genişlememi ze engel oluyor.

— Dergin izin karşı karşıya olduğu sorunlar hakkında bi lgi verir misiniz?

— Sorun larımız elbet çok.. En önemlisi parasal sorunla r, kağıt, baskı ve dağıtım sorunları. "Oluşum" abone dışında taşraya gidemiyor. İstanbul ve İzmir'in sayılı yerlerine postayla gidiyor. Bu ell bette yeterli değil. Anadolu'da gönderdiğimiz ki tapçılardan hesap alamıyoruz. Anlaştığımız çoğ u dağıtıcılar, gönderdiğimiz dergilerin pek azını dağıtıp gerisini deposunda bekletiyor. Bu da der giye gereksiz yere kağıt ve baskı ücreti yüklüyor. Dağıtım iyi yapılabilse "Oluşum" okurunun bir hayli yükseleceği kanısındayım.. En iyisi abone olmak. Cilde başlama ayımız kasım. Bu nedenle bize abone olan okurlarımıza kasıma kadar olan sayıları göndererek hiç olmazsa son cildi yapabi lmelerini sağlıyoruz. Böylece bize de hesap işleri nde kolaylık sağlanmış oluyor.

Nisa Kadıbeşegil

8. Uluslararası İstanbul Festivali programı açıklandı

1973'den bu yana yapılmakta olan Uluslararası İstanbul Festivallerinin bu yılki sekizincisinin programı açıklandı.

20 Haziran-15 Temmuz tarihlerinde gerçekleştirilecek olan 8. Uluslararası İstanbul Festivali, İstanbul Devlet Senfoni Orkestrasının konseriyle açılacak. Festivalde izlenecek yerli müzik toplulukları arasında Kültür Bakanlığı Klasik Türk Müziği Korosu, Ankara Oda Orkestrası, Boğaziçi Üniversitesi Korosu, İstanbul Belediye Konservatuarının Armoni Orkestrası Türk Müziği ve Halk Müziği toplulukları sanatçılar arasında da Ayla Erduran-Verda Erman ikilisi (Keman-piyano), İdil Biret, Suna Kan ve Ajda Pekkan bulunuyor.

Festivalde yerli toplulukların tiyatro etkinlikleri arasında da Devlet Tiyatroları Turan Oflazoğlu'nun "Hürrem Sultan" ve Friedrich Durrenmatt'ın "Strindberg Oyunu" ile yer alacak. İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Emmanuel Robles'in "Özgürlüğün Bedeli" ve Sadık Şendil'in "Kanlı Nigar" adlı oyunlarını sahneleyecekler. Çocuk tiyatroları arasında da Yapı ve Kredi Bankası Topluluğu Maria Clara Machado'nun "Sevimli Hayalet" adlı oyununu sunacak. Akbank Karagöz ve Kukla Tiyatrosunun gösterisi de festivalin bir diğer etkinliğini oluşturacak.

8. Uluslararası İstanbul Festivalinde izlenecek yabancı müzik toplulukları arasında Amerikan Ulusal Caz Topluluğu, Johann Strauss Orkestrası, Slovak Oda Orkestrası, Alman Linos Oda Müziği Topluluğu, Londra Yaylı Çalgılar Dörtlüsü ve Alman Freiburg Piyanolu Dörtlüsü. "Rajko" Macar Çigan Topluluğu, Londra Çağdaş Dans Topluluğu, İtalyan Bale Topluluğu da yer alıyor.

Festivalin yabancı sanatçıları arasında da keman ikilisi Victor Pikaizen-Miroslav Russin, Japon şarkıcı ve öykücüsü Yoshimaru Kineya, viyolensel Maurice Gendron ve piyanist Judith Uluğ, Alman gitar ikilisi Siegfried Behrend-Michael Tröster ve Japon kemancı Yuriko Kuronuma izlenecek.

Öte yandan festival süresince açılacak sergiler de açıklandı. Bunlar, Hollanda Çağdaş Grafikçiler Sergisi, "Kuşaklar-5" fotoğraf sergisi, "Türk Basınında Atatürk" sergisi, "Uluslararası 8. İstanbul Festivali Afiş Yarışması Sergisi", Gürer Erbek'in "Anadolu El Sanatlarında Boncuk" sergisi, "Çevreden Yeni Görünümler" sergisi, "Resimlerle Eski İstanbul" sergisi ve "Günümüz İstanbul Sanatçıları 1. Açıkhava Sergisi" olarak belirlendi.

İstanbul Festivali için program ve bilet dağıtımı Taksim Atatürk Kültür Merkezi gişelerinden 9 Haziran Pazartesi gününden itibaren başlıyor. Festival hakkında geniş bilgi ve danışma için de İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın (İnönü cad. 92-94, Mithatpaşa Ap. Da. 3 - Taksim) adresindeki merkezine başvurulabileceği belirtiliyor.

Londra Çağdaş Dans Topluluğu

Alman gitaristi Michael Tröster

"Nazım ve Sinema" konulu açık oturum bugün

İstanbul Taksim'deki Sinematek Derneği, Nazım Hikmet'in 17.ölüm yıldönümü haftası nedeniyle "Nazım ve Sinema" konulu bir açık oturum düzenledi.

Nazım Hikmet'in 1930'lu ve 1940'lı yıllarda senaryocu ve yönetmen olarak yaptığı sinema çalışmalarının konu edinileceği açık oturum bugün 15.00'de yapılacak.

Kemal Sülker, Ahmet Soner ve Ercüment Behzat Lav'ın konuşmacı olarak katılacakları oturum Sinematek yönetmeni Ahmet Sezerel tarafından Yönetilecek.

TYS'nin Orhan Kemal'i anma toplantısında Haldun Taner konuşurken.

O rhan Kemal İ stanbul'da anıldı

Ge rçekçi Türk yazınının roman ve öykü ustası, Orhan Kemal ölümünün onuncu yılında İs tanbul'da anıldı. Türkiye Yazarlar Sen dikası tarafından düzenlenen toplantıya İstan bul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, Hald un Taner, Konur Ertop, Nurer Uğurlu Müi dat Gezen konuşmacı olarak katıldılar.

Toplantıyı TYS adına yöneten Demirtaş Cey hun, ilkin Aytekin Kotil'e söz verdi. To plumların sanatçılarıyla zenginleştiklerini bel irten Kotil, Orhan Kemal'in daha nice on yıl larda da anılacağını söyledi.

Daha sonra söz alan Haldun Taner sanatçı sıyla ilgili anılarından, Konur Ertop ise sa natçının kişiliğinden söz ettiler.

Toplantının sonunda Adalet Ağaoğlu'na bu yılki Orhan Kemal Roman Ödülü törenle ve rildi.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.25

Laurel Hardy

Laurel ile Hardy denizde

Laurel ile Hardy bir borazan fabrikasında çalışmaktadırlar. Hardy sürekli trombon, trompet sesleri dinlemekten sinir hastası olur. Doktor deniz havasının kendisine iyi geleceğini söyler. İki kafadar sinirlerini yatıştırmak için rıhtıma bağlı bir tekneye yerleşirler. Bu arada hapisten kaçan bir katil gizlice tekneye biner ve motor denize açılır.

20.55

TV oyunu

Mangal ustalarından yeterince ders almamış

Kısa yoldan başarılı iş adamı olmanın yolunu bulan Mahmut Mangal bu kez trende bulduğu Bakanlık Müfettişi kimliği ile bir liseyi teftişe gider. Oradaki öğretmenleri dolandırır ve sonra kaçar. Daha sonra devlet ihalelerine giren müteahhit Mahmut Mangal bey karaborsacılık yapar. Mangal yeteneklidir ancak bu iş için komisyoncu ustasından öğrendikleri yetmemektedir. Öyle trende kimlik bulmayla, küçük karaborsacılıklarla başarılı iş adamı olunamayacağını öğrenecektir. Mangal kendini hakim karşısında bulur.

19.30

Barana

Nasıl kız kaçırılır?

Fazlı Oğuzhan'ın hazırladığı programın bu bölümünde Van yöresi Erkek Halk Oyunları yurdumuzun çoğu köylerinde hâlâ varlığını sürdüren kız kaçırma olayı içinde sergilenerek şu oyunlar oynanacak: Kelekvan oyunu, Kersi oyunu, Toz oyunu, Hırhır oyunu, Kersani oyunu.

"Ucuza maloldugu gerekcesiyle ekranları dolduruyor"

«Yabancı kaynaklı yapımlar, bizim insanımıza, bizim toplumumuza hizmet etmiyor»

- "İktidarların dışa bağımlılığı arttıkça yabancı dizilerin de sayısı artıyor."
- "Düzenli bir eğitim sağlandığında çok kaliteli programlar yapacak yapımcılarımız vardır."

MEHMET YEŞİL

Bugünden başlayarak sütunlarımızı TRT çalışanlarına da açıyoruz. Özellikle yayın politikasına, personel politikasına, renkli televizyon tartışmalarına, hak ve özgürlüklerin savunulmasına ilişkin görüşlere öncelik vereceğiz.

İnanıyoruz ki TRT calışanlarının demokrasi ortamında fikirlerini özgürce soylemeleri açıklamaları, TRT'nin sorunlarını, çalışanlarının sıkıntılarını kamuoyuna bütün boyutlarıyla yansıtacak çözümüne yardımcı olacaktır.

Ancak bir noktayı da hemen açıklamakta yarar görüyoruz. Sütunumuzdaki yazılar imzasız olacaktır. Ne yazık ki TRT çalışanları izin almadan, fikirlerini yöneticilerinin denetimine sokmadan basına, kamuoyuna açıklamada bulunamıyorlar. Bu nedenle biz de TRT çalışanlarının vazılarını, açıklamalarını bu uygulamayı Kınayarak ve TRT yönetimine herkese görüşlerini istediği gibi açıklama hakkı tanımasını önererek imzasız yayınlayacağız.

Ve işte ilk yazımız.

Yöneltiğimiz sorular bir yapımcının genel değerlendirmesi ve sorularımıza yanıtları.

Televizyon üzerine dünyanın yazısı yazıldı bugüne değin. Hangi yazı televizyonu yönetenler üzerinde olumlu bir etki yaptı? Hangi yazıdan televizyonu yönetenler, kendi yanlışlıkları üstüne pay çıkarıp da tavırlarını bir biçime soktular? Daha değişik sorayım; basında çıkan TV eleştirileri değil salt basının kendisi televizyonu yönetenler üzerinde ne derece etkili dersiniz? Dedikodulardan ve renkli basının etkisinden söz etmiyorum elbette. Körün tuttuğunu öpmesi gibi onlar da tutturdukları yolu, eğriliğine falan bakmadan kesinlikle bırakmak niyetinde görünmüyorlar. Aslında "tutturdukları yolu" değil, yaptıkları 'tercihi' demem gerekirdi. Çünkü bir yol tutturabilmek için bir tercih yapmak gerekir. Bu 'tercihi' yapanlar bazan, tavırlarının yanlışlığını anlayıp doğru tercihlere yönelebilirler ama bazan. Çoğunlukla da televizyon yöneticileri tek tercih yaparlar ve öldürseniz ondan dönmezler. Bu tercih çok iyidir, çok doğrudur da ondan mı? Hayır! Kendilerine yanlışlıkları gösterildiği halde neden vazgeçmezler tutumlarından öyleyse? Bu sorunun yanıtı çok basittir: Onlara birşeyler tercih ettirilmiştir de onun için bırakamazlar tutturdukları yolu. Durum bu kadar açıktır. Göbek bağıyla bağlı oldukları iktidarlar hangi yolu tercih etmişlerse, onlar da o yolun yolcusu olmayı ilk adımlarında seçmişlerdir. Bu kısa açıklamadan şu sonuç çıkar elbette; Televizyon yöneticilerini ülkenin koşullarından değil, iktidarların kendisinden soyutlamak olası değildir. Sonuç bu olunca, basın, ne söylerse söylesin, yanlışlıkları ne denli doğru gösterirse göstersin, onları, tercihe zorunlu bırakıldıkları yoldan çevirmek olanak içi değildir.

Yararı olmayacağını bile bile neden yazıp çiziyoruz? Neden sütun sütun yazılar, uyarılar döktürüyoruz? Yaptığımız mantürbasyon mu? Amacımız yalnızca televizyon yöneticilerini uyarmak değil elbette. Kötü, yanlı, kalitesiz yayının koşullandırdığı kamuyu da uyarmak, doğruları göstermek gibi bir zorunluluğumuz var. Yazıp çizmemizin bir nedeni, belki de en önemli nedeni bu. Ve bu nedenledir ki sorularınıza yanıt vermeyi bir görev saydık.

İlk sorunuz "TV'de yerli yapımların düzeyine" ilişkin. "Düzey" sözcüğünden "kalite" anlamını mı çıkarmalıyı m, yoksa genel yayın içerisindeki sayısal durumu nu mu anlatmalıyım? Ya da her ikisine birden mi d eğinmeliyim? İzin verirseniz ben her ikisine birde n değineyim.

Önce şu yerli yapım kavramı üzerinde birkaç söz söyleme k istiyorum.

Kameraı nın önüne üçbeş kişiyi oturtarak, ya da bir kişiyi, bir sanatçıyı karşımıza dikerek çekilen programlar var. Ki bunlara da yerli yapım diyorlar TV yönetic ileri. Benim bunlara yerli yapım demeye dilimin varmadığını belirtmek istiyorum. Nedeni şu: işin kolayına kaçan, alınterini, yaratıcılığı içermeyen, resimli radyo programı havasını taşıyan yapımlar b ana göre 'yerli yapım'ın övüncünü, yaratma sevi ncini taşımayan yapımlardır. Kalitesini gözönüne a lmaksızın, televizyon diline uygun bir biçimde, bi r emek sonucu ortaya çıkan, bir araştırmaya daya nan, kamuoyunu doğru bir biçimde oluşturmayı amaçlayan Anayasal çizgide özerk bir anlayışla h azırlanan, ilerici-demokrat öze sahip, görüntüsel an latımında bir zenginlik ve yaratıcılık bulunan yapı mlara ben, 'yerli yapım' olma hakkını veriyorum. Bu ölçüye uygun yerli yapım sayısı nedir? Türkiye Yazıları dergisinin Temmuz 1979 sayısında, ge çmiş bir yılı tarayarak bulunan bir rakam içler acısıdır; Yerli yapım yüzde 30 (yaklaşık) yabancı ka ynaklı yayın yüzde 70. 1979 Temmuzundan bu yana on ay geçti. Ama ne yerli yapım sayısında bir artma oldu, ne de yabancı kaynaklı yayın oran ında bir azalma. Daha ileri giderek şunu söyleyebili rim, bir zamanlar orduyu yedek subaylarla yöne tmeyi düşünen bir Başbakanımız vardı, bugün de televizyonu yabancı kaynaklı dizilerle, yapımlarla "idare etmeye" çalışan TV yöneticileri var. Gazete nizin bir okuru bile, şayet söylediklerimize inanı nıyorsa, bir haftalık yayını izleyerek durumun ger çekliğini görebilir. Televizyon yöneticilerinin sırt larını dayadığı ama tutarlı ve de geçerli olmayan bi r gerçeği belirtmek de yarar var; Yabancı diziler tel evizyona daha ucuza malolmaktadır. Doğrudur. Bir Kökler, bir İnsanlar Yaşadıkça, bir Zengin ve Yoksul, bir Küçük Ev, bir Kaçak, bir Vakıf biz im televizyonumuzca gerçekleştirilecek olsaydı, on ları satın almak için verdiğimiz paralardan çok f azlasını harcamak zorunda kalırdık. Bu da doğrud ur. Ama izleyicileri kültür emperyalistlerinin kuca ğına atmalarına ne diyeceğiz bu dizilerin? Toplu mumuzu, yozlaşmış Batı burjuva kültürü çizgisinde koşullandırmasına ne diyeceğiz bu dizilerin? Gec ekondusuna Dr. Kimble gelirse saklamayı düşünen, Rudy'e ağlayan kendi gecekondu gerçeğini görm eyip Kunta Kinte'ye gözyaşları döken, kendi ülke sinde apaçık oynanan oyunları görmeyen ama Amerika'daki kapalı kapılar ardında dönen dolapl arı öğrenen bir izleyicimiz, bir halkımız, insanımız mı olsun istiyoruz?

DEVAM EDECEK

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Brejnev: "1985'te gücümüzü istediğimiz yerde kullanma düzeyine geleceğiz"

Yuri Andropov, yalan haber yayan, dış ülkelerde bölücülük ve yıkıcılık yapan Sovyet casusluk örgütünün başkanıdır.

KGB'nin etkili silahı: Yalan haber yayma (Beşinci Kalem)

Ayaktakiler (soldan sağa) Ticaret Bakanı Patolichev, Andropov ve Dışişleri Bakanı Gromiko. Hepsi de Brejnev'den aldıkları talimatları uygulamaya hazır.

SOVYETLER Birliği, bir ülkede kendine bağımlı yönetimleri başa getirme ya da Kamboçya ve Afganistan'da olduğu gibi işgallere girişmesinin yanısıra, basın-yayın yoluyla da büyük ölçüde kendi propagandasını yapıyor. Moskova çarpıtılmış haber yayarak tüm dünyayı meşgul edebiliyor. Bunun için KGB kendi adamlarından başka yabancıları da bulabiliyor. KGB'nin yalan-çarpıtılmış haber (desinformation) yaymasına, Batılılar beşinci kolu çağrıştıran bir isim bulmuşlar: Beşinci kalem.

Amerikan "Newsweek" dergisi muhabirlerinden Arnaud de Borchgrave ile İngiliz "Economist" dergisi yazarlarından Robert Ross yazdıkları "Iceberg" (Buzdağı) adlı kitapta işte bu konuyu işlemişler.

1972 Münih Olimpiyatları sırasında İsrailli atletlerin öldürülmesine ilişkin ipuçları toplamaya başlayan Borchgrave, bir gün telefonla ölüm tehdidi alır. Hemen yarı gizli bir şekilde İngiltere'ye dostlarının yanına gider. Orada, o sırada Avrupa ve Ortadoğu'da yaygınlaşan terör olaylarını yakından bilen Robert Ross'la tanışır. İki gazeteci konuşur ve olayların derinine inmeye başlar, 6 yıl sonra da Sovyetler Birliği'nin nasıl yalan haber yaydığını ele alan "Buzdağı" kitabını yazarlar.

Borchgrave'a 1967'de bir Fransız yazarın KGB hesabına çalıştığını söylemişler, inanmamış. Ancak araştırma ile bu yazarın Sovyet istihbarat örgütü için çalıştığını anlamış. "Iceberg" kitabının yazarı, bir gazetecinin nasıl adım adım KGB'ye çalışabileceğini şöyle anlatıyor: "Bir gazeteciye önce gerçek, önemli ve özel bilgiler verirler, onu iyice avuçlarına alınca da başka bilgiler, dosyalar verirler. Artık bu bilgiler Sovyet propagandasına hizmet eder."

30 yıllık gazeteci olan Arnaud de Borchgrave, Batıya sığınan Doğu Avrupalı ajanlarla görüşmüş, nasıl çarpıtıcı haber verdiklerini onların ağzından dinlemiş. Doğulu ajanlar basına bir haber sızdırır, ardından bu konuda defalarca haber verilir, programlar yapılırmış. Böylece de sözümona haber "gerçek" oluverirmiş.

1985'te ne olacak?

BORCHGRAVE 1973'te Doğu Avrupa liderlerinin katıldığı Prag'daki çok gizli bir toplantıda Brejnev'in yaptığı konuşmayı, Batıya sığınan yüksek seviyedeki bir Çek ajanından öğrenmiş. Brejnev gizli toplantıda şöyle diyor:" 1985'te gücümüzü istediğimiz yerde kullanma düzeyine geleceğiz." Çek ajanının gizli toplantı hakkında elinde bulunan belgeler son derece önemliymiş. Belgeler Washington'da görüldüğünde, ABD hükümetinin en yüksek şahsiyetlerinden biri derhal ve çok gizlice Çek ajanının bulunduğu yere gönderilmiş. Belgede, bazı Doğulu liderlerin Brejnev'i detant konusunda eleştirdiği belirtiliyormuş. Amerikalı yüksek yetkili, ajanı dinlemiş, fakat onun dediklerine inanmamış.

Borchgrave, bunu CIA'nın eski "etkinliğini" yitirmesine ve "detant" politikasına inanmaya bağlıyor. Batılı casusluk örgütlerinden Fransızların çok iyi araştırma yaptığını ve istihbarat topladığını İsraillilerin ise çok iyi operasyon yaptığını söylüyor.

> *"Buzdağı" kitabının yazarı Borchgrave, Sovyetlerin bir Batılı gazeteciyi elde etmek için önce ona önemli gerçek haber sızdırdığını, bir süre sonra gazeteciyi avucuna aldıktan sonra yalan haber verdiğini, böylece Moskova'nın propagandasını yaptırdığını belirtiyor*

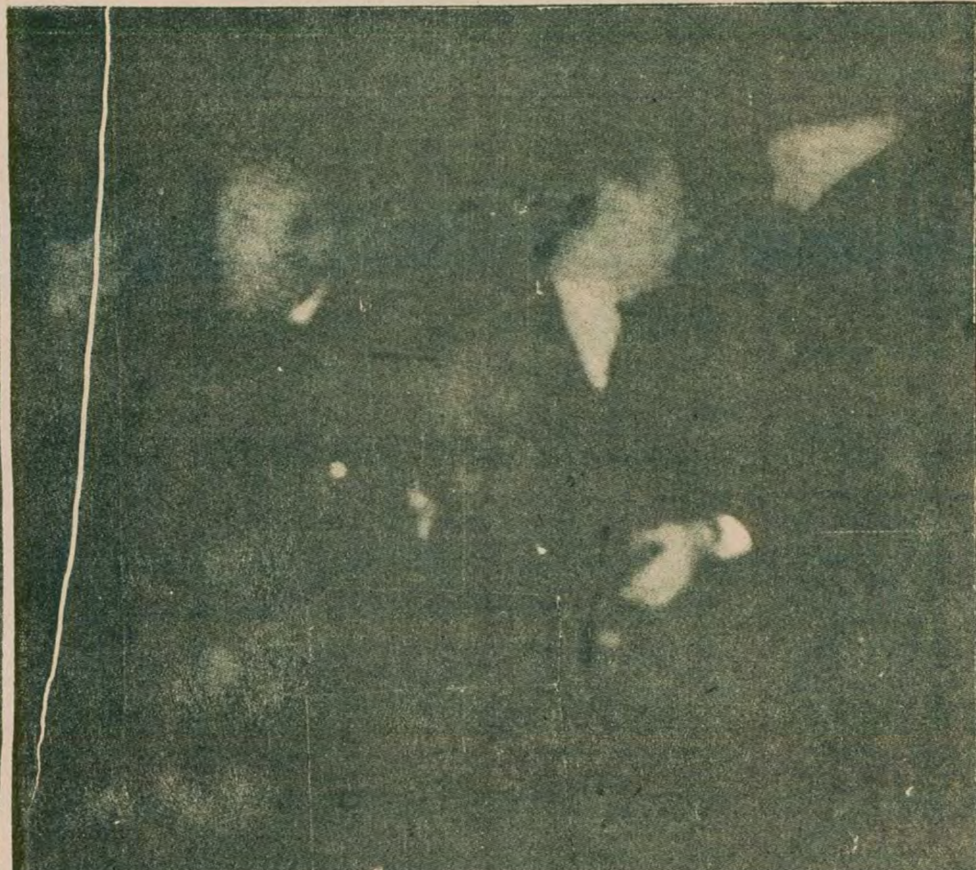
"Detant" politikası

BUZDAGI" kitabının yazarı, Sovyetler'in "detant (yumuşama) politikasını, kendi silahlanması için başarılı bir şekilde kullandığını, yine burada da "desinformation"un (çarpıtılmış haber) nemli rol oynadığını kaydediyor. "Eğer savaş gemisi, uçak gemisi, denizaltı... radar, bilgisayar yapmayı hedefleyen bir programa başlarsanız hasımları uyutmak için en azından 20 yıl detant ve barış içinde bir arada yaşama politikası gütmeniz gerekir" diyen Borchgrave, Sovyet yöneticilerinin bu politikaya çoktan beri başladığını ifade ediyor.

Borchgrave, Sovyetlerin, 1975'te Helsinki Nihai Belgesiyle detant politikasını zirveye çıkardığını, ama aynı yıl içinde Angola'da insiyatifi ele geçirdiğini, 1977'de Etyopya'ya hava köprüsü kurduğunu, 1978'de Afganistan'da darbe yaptığını, 1979'da, Güney Yemen'le şimdiye kadar görülmemiş avantajlar sağlayan dostluk antlaşması imzaladığını, 1979 sonunda ise Afganistan'ı işgal ettiğini kaydediyor. İşte bu detant politikası yüzünden Batılıların bütün bunları neredeyse görmediğini ve Avrupa'nın yüzde 70'inin "Finlandiyalılaştığını" belirtiyor.

"Desinformation" sözcüğü İngilizce, Fransızca dillerinde yoktur. Yazar, 1968'de bu sözcüğü (dezirformatsiya) KGB'nin "A" bölümünün ürettiğini söylüyor. İşte bu "sihirli" sözcük Rusların silahlanmasını örtmede sürekli olarak kullanılıyor. Batıya sığınarak estetik ameliyatı olan bir Sovyet ajanı, KGB yöneticilerinden Agayante'nin, bir seminer sırasında ajanlara şöyle dediğini aktarıyor: "Daima, doğrudan doğruya ya da ilişkilerimiz ve dostlarımız aracılığıyla gerçek niyetlerimizi gizleyerek, Batılı gazetecileri teşvik etmeliyiz. Eğer içinizden biri, objektif olarak, gerçek niyetlerini yazmaya kalkarsa, derhal soğuk savaş kışkırtıcısı ve faşistlikle suçlanacaktır."

> *Sovyetler silahlanmasını gözlerden gizlemek için basın-yayın yolu ve diplomasiyle "detant" politikasına ağırlık verdi. 1980'e gelindiğinde, Rusya Afganistan'ı işgal etmiş, bir çok yerde önemli noktaları ele geçirmiştir. Ancak Batıda yüzde 70 oranında detant görüşleri hakim*

Gece karanlığında gizlice çekilen fotoğrafta İngiltere'de çarpıtıcı haber yayan Rus diplomatı ve KGB ajanı, ülkeden sınır dışı edilirken.

Televizyonda bugün

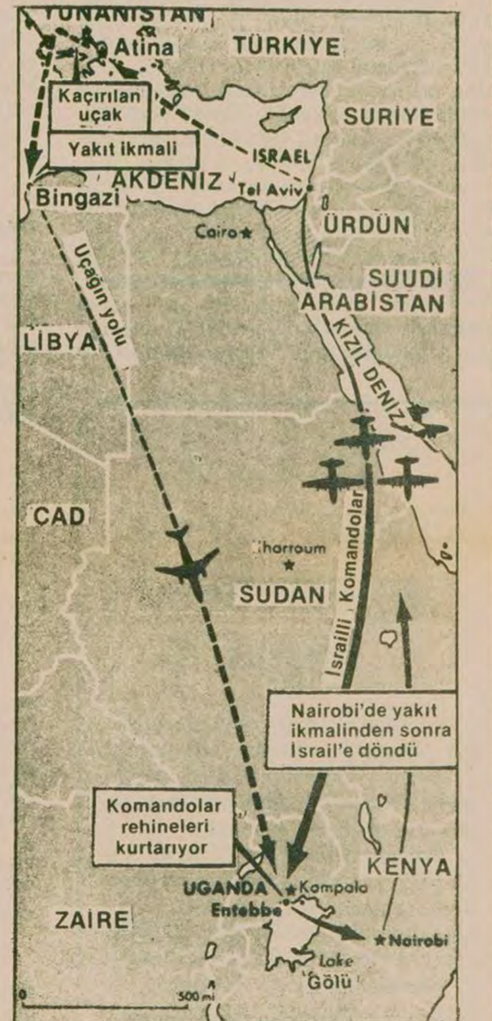
7.00	HABERLER
17.05	FLIPPER
17.00	KARA HARP OKULU
17.30	POP MÜZİK
17.50	KARA HARP OKULU
18.25	LOREL İLE HARDY
19.30	BARANA
20.00	HABERLER
20.50	MİNİK KONSER
20.55	TV OYUNU
21.40	ZAMAN ZAMAN İÇİNDE
23.00	HASTANE
23.45	HABERLER

Bir baskın eğitimi yapan İsrail askerleri

CIA, KGB'den sonra dünyada en faal casusluk örgütü İsrail'de

Başka ülkelerde yapılan operasyonlara MOSSAD başkanları da katılıyor

1976'da MOSSAD'ın yaptığı bir planla Uganda'nın başkenti Entebbe'de bir Fransız uçağında rehin tutulan 109 yolcu kurtarıldı. Bu harekatta İsrail komandoları Rus malı Mig uçakları kullandı.

MOSSAD başkanlarının kimlikleri açıklanmıyor

1977'de Kaddafi'nin Enver Sedat'ı öldürme planını MOSSAD Başkanı Fas'ta Mısırlı yetkililere sızdırmış

MOSSAD başkanları sık sık gizlice Arap ülkelerine gidiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

TEL Aviv'in merkezinden kuzeye doğru gidildiğinde insana dehşet veren bir grup binoyla karşılaşılır. Burası İsrail ordusunun kumanda merkezidir. İsraillilerin deyişiyle "Hakirya" (Mıntıka).

Nöbetçi kulelerinden ileri bakıldığında ise, gri çok katlı bir betonarme yapı göze çarpar. Bu yapının üzerinde bir yığın anten bayrak direği gibi dikilmiştir. Burası, İsrail gizli servisi MOSSAD'ın karargahıdır. 1961-63 arası İsrail ordusu istihbarat bölümü "Aman"ın, 1963-68 arasında da MOSSAD'ın başkanlığını yapmış olan emekli general Meir Amit şöyle diyor: "Sınırlarımız sürpriz bir saldırıyı önleyebilecek stratejik bir derinliğe sahip değil. Varlığımızı sınırlarımızın ötesine uzatabilmek için tek bir imkanımız var. Bu da, MOSSAD'ın işidir."

Bu Mossad eski başkanının sözleri, İsrail siyonistlerinin yayılmacı siyasetlerini çok iyi açıklıyor. Kurulduğu andan itibaren işgalcilik yapan ve 4 milyon Filistinlinin yurtsuz kalmalarına yol açan İsrail devletinin en saldırgan araçlarından biridir MOSSAD Yine amit, "Kapıdan kovalarsa, bacadan gireceksin" diyerek, tuttukları yolu tartışmaya yer vermeyecek şekilde ifade ediyor.

Gizliliğin ihlaline izin yok

MOSSAD'ın KGB, CIA gibi casusluk örgütlerinden sonra dünyadaki en faal casusluk örgütü olduğu biliniyor. Mossad ajanları, özellikle Arap ülkeleri ve Ortadoğu'daki yıkıcı faaliyetleriyle, siyonist siyasetlerin sürmesini sağlamaya çalışıyorlar

Bunu yaparken, Mossad, büyük bir gizlilik içinde çalışıyor. Öyle ki, Mossad başkanlarının kimlikleri açıklanmıyor. Bunların, basın toplantısı yapması, televizyona çıkması yasak. Bunun nedeni de, MOSSAD başkanlarının başka ülkelerde düzenlenen operasyonlara bizzat katılıyor olması. Ayrıca, MOSSAD başkanları, arada bir Arap ülkelerine de geçerek, ajanlarının yolladığı raporları bizzat yerinde denetliyorlar.

MOSSAD başkanlarının bizzat operasyonlara katıldığına dair bazı örnekler var.

Eski Nazi subayı Eichmann'ı, Arjantin'den İsrail'e kaçıran ekibin başında zamanın MOSSAD Başkanı İsser Havel bulunuyor. Öte yandan, eski başkanlardan Zvi Zamir'de, Kara Eylül Örgütüne mensup olduğu iddia edilen bir Filistinlinin öldürülmesi sırasında, Roma'da olay yerinden az ötede bir otomobilde bekliyormuş.

Bu arada, 1977 ortalarında Kaddafi'nin Enver Sedat'ı öldürme planları yaptığını öğrenen MOSSAD başkanının, gizlice Fas'a giderek, bu konudaki dosyayı Mısır İstihbarat Örgütü basına vermesinin, Sedat ile Begin arasındaki buzları çözen olaylardan biri olduğu ileri sürülüyor.

Yine başka bir iddiaya göre de, 1975'de MOSSAD Başkanının gizlice Irak'ın Kürt bölgesine geçip, Barzani ile görüsmüs.

Başka ülkelerdeki ajanlar

WOLFGANG Lotz adlı bir yazar "Şampanya Casus" adlı bir kitabında, 1959'da Mısır'da faaliyet gösteren bir İsrail casusundan bahsediyor. Sarısın tipik bir Alman görünümdeki MOSSAD'IN ajanı, kendini bir Alman zengini diye tanıtıyor. Kahire'de bir binicilik okulu ve bir hara açıyor. Kendini bir Nazi sempatizanı olarak da tanıtan ajan, böylece birçok Mısırlı generalle yakınlık kuruyor. Bunlar için zengin partiler verip, içkili vaziyetteki generallerden Mısır ordusu hakkında bilgiler alıyor

> Kendisini yıllarca "Alman" gibi tanıtan ve Mısır'da binicilik okulu açan bir MOSSAD ajanı, Mısırlı generallerle yakınlık kurarak önemli bilgiler edindi

İsrail ajanı, 1964'de Doğu Alman lideri Ulbricht'in Mısır'ı ziyareti sırasında Alman vatandaşları arasında yapılan soruşturma açığa çıkıyor. Ancak sünnetsiz olan İsrail ajanı Yahudi olmadığı yalanıyla asılmaktan kurtuluyor. MOSSAD ajanı, daha sonra da bir casus değiş-tokuşunda İsrail'e geri veriliyor.

Öte yandan, 1966'da bir MOSSAD ajanının ilişki kurduğu Iraklı bir pilot, Rus yapısı Mig-21 ile İsrail'e geçiyor. İsrailliler de, bu uçağı parçalayıp, hakkında çok değerli bilgiler ediniyorlar. Bazı askeri gözlemciler, bu bilgilerin, 1967'deki Arap İsrail savaşında İsrail'in Arap hava kuvvetlerine ağır darbeler indirmesine çok yardımcı olduğunu ifade ediyorlar.

Young'un istifası,

GEÇTİĞİMİZ yıl, ABD'nin Birleşmiş Milletlerdeki Daimi Temsilcisi Andrew Young'ın, Filistin Kurtuluş Örgütü Temsilcisi Zehdi Labib Terzi ile Kuveyt Temsilcisi Abdullah Bishera'nın evinde yaptığı konusmanın basına sızdırılmasında da MOSSAD'ın parmağı olduğu biliniyor. Amerikan "The New Republic" dergisine bir yazı yazan Wolf Blitzer adlı bir yazarın ileri sürdüğüne göre, söz konusu konuşmayı ilk önce ABD Ulusal Güvenlik örgütü BM'deki Arap misyonlarının telefonlarını dinleyerek öğreniyor. Gizli olarak ABD Dışişleri Bakanlığında dolaştırılan bu bilgiler ise daha sonra, MOSSAD tarafından ele geçiriliyor ve Young'ın istifasına yol açacak şekilde basına dağıtılıyor.

Bu arada, Fransa'da yayınlanan "L'Aurore" gazetesinin 16 Ağustos 1978 tarihli sayısında yazdıkları da ilginç L Aurore, Batı Almanya'daki Baader-Meinhof terörist grubunun elebaşlarından Hans Joachim Klein'in MOSSAD'a önemli bilgiler verdiğini ve bunun üzerine MOSSAD'ın sağladığı sahte bir kimlikle iyi korunan bir Kibbutz'a yerleştirildiğini yazdı.

Bu haber üzerine iki görüş ortaya çıktı. İsrail yetkililerinin olayı hemen yalanlamasına bakanlar, iddianın doğru olduğunu, MOSSAD'ın haberi bastırmaya çalıştığını söylediler. Başka bir görüş ise şöyle: Haber baştan beri bir MOSSAD uydurmasıydı. Sonradan yalanlama yapılmasına rağmen, terörist hakkında kuşkular doğmuştu. Bu da, terörist grubun bölünmesini sağlayabilirdi